

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ - TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Komparace zdanění příjmů osoby samostatně výdělečně činné
a společnosti s ručením omezeným

Comparison of Incomes Taxation of Self-employed Person
and Limited Liability Company

Student: Bc. František Dvořák

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Damian Czudek, Ph.D.

Ostrava 2015

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra práva

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. František Dvořák**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208T011 Ekonomika a právo v podnikání
Téma: Komparace zdanění příjmů osoby samostatně výdělečně činné a
společnosti s ručením omezeným
Comparison of Incomes Taxation of Self-employed Person and Limited
Liability Company

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Charakteristika podnikání OSVČ a s.r.o.
 3. Zdanění příjmů OSVČ a s.r.o.
 4. Srovnání nejdůležitějších rozdílů na základě modelových příkladů
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

BAKEŠ, Milan. *Finanční právo*. Praha: C. H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-440-7.
DVOŘÁKOVÁ, Veronika. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2013/2014*. Praha: Linde
Praha, 2013. ISBN 978-80-7201-916-8.
LASÁK, Jan. *Zákon o obchodních korporacích, obchodní zákoník: srovnávací texty*. Praha: Wolters
Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-80-7357-346-1.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Damian Czudek, Ph.D.**

Datum zadání: 21.11.2014

Datum odevzdání: 25.04.2015

JUDr. Bohuslav Halfar
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci vypracoval samostatně a všechny použité zdroje informací a literaturu jsem uvedl.

V Ostravě dne 22. dubna 2015

.....

Bc. František Dvořák

Poděkování bych chtěl vyjádřit svému vedoucímu diplomové práce, Mgr. Damianovi Czudkovi, Ph.D., za jeho odborné rady, připomínky, vstřícnost a vedení při zpracování diplomové práce.

V neposlední řadě děkuji rodině za pomoc a podporu při celém studiu na vysoké škole.

Obsah

1	ÚVOD	7
2	CHARAKTERISTIKA PODNIKÁNÍ OSVČ A S.R.O.	9
2.1	ŽIVNOSTENSKÉ PODNIKÁNÍ	9
2.1.1	DEFINICE ŽIVNOSTI	10
2.1.2	PODMÍNKY K PROVOZOVÁNÍ ŽIVNOSTI	12
2.1.3	DRUHY ŽIVNOSTÍ	13
2.1.4	ŽIVNOSTENSKÉ OPRAVNĚNÍ	14
2.1.5	ŽIVNOSTENSKÉ ÚŘADY A ŽIVNOSTENSKÁ KONTROLA	16
2.1.6	ŽIVNOSTENSKÝ REJSTRÍK	17
2.2	OSOBA SAMOSTATNĚ VÝDĚLEČNĚ ČINNÁ	18
2.2.1	ADMINISTRATIVNÍ ASPEKTY	18
2.2.2	FINANČNÍ ASPEKTY	19
2.2.3	RUČENÍ ZA ZÁVAZKY	19
2.2.4	DALŠÍ ASPEKTY PODNIKÁNÍ	19
2.3	SPOLEČNOST S RUČENÍM OMEZENÝM	20
2.3.1	PROCES ZALOŽENÍ	20
2.3.2	ORGÁNY	22
2.3.3	ZÁKLADNÍ KAPITÁL, VKLADY A PODÍLY	23
2.3.4	PRÁVA A POVINNOSTI SPOLEČNÍKŮ	24
2.4	ROZDÍLY MEZI OSVČ A S.R.O. VYPLÝVAJÍCÍ Z KAPITOLY	26
3	ZDANĚNÍ PŘÍJMŮ OSVČ A S.R.O.	29
3.1	ZDANĚNÍ PŘÍJMŮ OSVČ	29
3.1.1	METODIKA VÝPOČTU DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	30
3.1.2	VEDENÍ DAŇOVÉ EVIDENCE	34

3.1.3	VÝDAJE STANOVENÉ PROCENTEM Z PŘÍJMŮ	37
3.1.4	VEDENÍ ÚČETNICTVÍ	38
3.2	ZDANĚNÍ PŘÍJMŮ S.R.O.	41
3.2.1	METODIKA VÝPOČTU DANĚ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB	42
3.2.2	ZDANĚNÍ VYPLACENÉHO PODÍLU NA ZISKU	45
3.3	POJISTNÉ NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	45
3.3.1	POJISTNÉ NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ	46
3.3.2	ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	48
3.4	ROZDÍLY MEZI OSVČ A S.R.O. VYPLÝVAJÍCÍ Z KAPITOLY	49
4	SROVNÁNÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH ROZDÍLŮ NA ZÁKLADĚ MODELOVÝCH PŘÍKLADŮ	52
4.1	MODELOVÝ PŘÍKLAD 1 - PODNIKÁNÍ S NÍZKOU MÍROU REINVESTIC	52
4.1.1	OSVČ UPLATŇUJÍCÍ SKUTEČNÉ VÝDAJE	53
4.1.2	OSVČ UPLATŇUJÍCÍ PAUŠÁLNÍ VÝDAJE	55
4.1.3	SPOLEČNOST S RUČENÍM OMEZENÝM	56
4.1.4	SROVNÁNÍ	57
4.2	MODELOVÝ PŘÍKLAD 2 - PODNIKÁNÍ S VYSOKOU MÍROU REINVESTIC	58
4.2.1	OSVČ	59
4.2.2	SPOLEČNOST S RUČENÍM OMEZENÝM	60
4.2.3	SROVNÁNÍ	61
5	ZÁVĚR	63
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	66
	SEZNAM ZKRATEK	71
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	

1 Úvod

Každý potenciální podnikatel stojí už před samotným začátkem své podnikatelské činnosti před důležitým rozhodnutím, musí vhodně zvolit právní formu podnikání. Správně zvolená právní forma podnikání ušetří podnikateli v budoucnu mnoho času stráveného u správních orgánů a především také značné finanční prostředky. Podnikatel má možnost se rozhodnout, zda bude podnikat jako fyzická osoba, resp. osoba samostatně výdělečně činná (dále také jen „OSVČ“), nebo jako osoba právnická. V případě, že se rozhodne podnikat jako osoba právnická, má možnost si vybrat jednotlivý typ obchodní korporace. Nejrozšířenějším druhem obchodní korporace v České republice je společnost s ručením omezeným (dále také jen „s.r.o.“), která bude společně s OSVČ hlavním předmětem této práce.

Volbu právní formy podnikání ovlivňuje velké množství skutečností, kterými je nutné se před zahájením podnikání velmi detailně zabývat. Jedná se o poměrně náročný proces, protože každá právní forma podnikání má svá specifika. Co je výhodné u jedné právní formy podnikání, může být nevýhodné u nějaké jiné a naopak. Při volbě právní formy podnikání je nutné zvažovat například administrativní náročnost založení podnikatelské činnosti, požadavky na minimální velikost základního kapitálu, způsob a rozsah ručení a mnoho dalších faktorů. Co se týče finanční stránky podnikání, je důležité se zaměřit zejména na účetní a daňové aspekty. Daňové zatížení podnikání je možné považovat za stěžejní hledisko při výběru vhodné právní formy podnikání.

Cílem diplomové práce je komparace zdanění příjmů u podnikání osoby samostatně výdělečně činné a společnosti s ručením omezeným. Dílčí cíle poté zahrnují srovnání dalších hledisek důležitých při výběru právní formy podnikání.

Z diplomové práce by tedy měly být patrné rozdíly nejen ve zdanění příjmů, ale také v ostatních faktorech vztahujících se k OSVČ a s.r.o. Poznatky vyplývající z práce by tak měly potenciálním podnikatelům usnadnit výběr vhodné právní formy podnikání.

První část práce bude obsahovat obecnou charakteristiku OSVČ a s.r.o. Při charakterizování těchto právních forem podnikání bude kladen důraz především na administrativní a finanční náročnost zahájení podnikatelské činnosti, způsob a rozsah ručení za závazky, organizační strukturu a důvěryhodnost vůči ostatním subjektům.

Těžištěm diplomové práce bude druhá část, ve které se budeme zabývat zdaněním příjmů

OSVČ a s.r.o. Bude zde popsán postup výpočtu jednotlivých daní z příjmů a poukázáno na specifika ve zdaňování příjmů u vybraných právních forem podnikání. Vzhledem k tomu, že se k OSVČ vztahují kromě daně z příjmů také odvody na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, bude část kapitoly věnována také této problematice.

Poslední část práce je možné označit za část praktickou, neboť v ní budou zahrnuty modelové příklady, na kterých budou znázorněny nejdůležitější rozdíly ve zdanění příjmů u OSVČ a s.r.o.

Mezi metody, které budou v diplomové práci využity, patří zejména komparace resp. srovnání. Dále bude využita metoda rešerše odborné literatury a právních předpisů. Pro přehlednost bude v práci na konci každé její části vytvořena samostatná kapitola, ve které budou shrnuty základní rozdíly mezi vybranými právními formami podnikání vyplývající z poznatků obsažených v dané části práce.

2 Charakteristika podnikání OSVČ a s.r.o.

Rekodifikace soukromého práva v České republice přinesla řadu významných změn v právní úpravě podnikání. Podnikatelé jsou tak v současné době postaveni do poměrně složité situace. Veškeré podnikatelské subjekty se musí seznámit s novým právním prostředím, ve kterém budou podnikat. Za jeden ze základních právních předpisů vztahujících se k podnikání je možné od 1.1.2014 považovat zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“), který některými ustanoveními nahradil zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Dalším důležitým právním předpisem týkajícím se podnikání je zcela nový zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (dále jen „zákon o obchodních korporacích“), který upravuje obchodní korporace, jako jsou obchodní společnosti a družstva.¹

Nejčastějším typem podnikání v České republice je tzv. živnostenské podnikání, které je realizováno na základě živnostenského oprávnění. Vyskytuje se však také mnoho jiných druhů podnikání, které podléhají zvláštním právním předpisům.

V kapitole se budeme nejprve zabývat podnikáním realizovaným prostřednictvím živnostenského oprávnění, neboť, jak bylo výše uvedeno se, jedná o typ podnikání, který je nejobvyklejší. Vzhledem ke zvolenému tématu diplomové práce bude v kapitole obsažena podrobnější charakteristika podnikání fyzických osob resp. osob samostatně výdělečně činných a společnosti s ručením omezeným jako jedné z právních forem podnikání právnických osob.

2.1 Živnostenské podnikání

Za živnostenské podnikání se považuje podnikání podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (dále jen „živnostenský zákon“), ve znění pozdějších předpisů. V živnostenském zákoně jsou obsaženy jak hmotněprávní, tak procesní ustanovení. Postupně jsou v tomto zákoně řešeny otázky vztahující se k tomuto druhu podnikání, upravuje tedy:

- definici živnosti,
- subjekty oprávněné provozovat živnost, včetně podmínek k provozování živnosti a překážek k provozování živnosti,

¹ DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. 2014. str. 5-8.

- druhy živností,
- živnostenské oprávnění,
- živnostenský rejstřík,
- živnostenskou kontrolu a správní delikty.²

2.1.1 Definice živnosti

Pojem živnost je definován v živnostenském zákoně dvěma způsoby. Nejprve je v tomto právním předpise živnost vymezena pozitivně. „*Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.*“³ Z uvedené definice je možné odvodit základní požadavky, které musí být splněny při činnostech považujících se za živnost.

Pojem **soustavná činnost** představuje takovou činnost, která nemusí být trvalá nebo nepřetržitá. Musí se však jednat o činnost vykonávanou s vidinou, že bude vykonávána i nadále. Nesmí se tedy jednat o činnost náhodnou nebo příležitostnou. Za soustavou činnost se také považuje činnost sezonní nebo činnost vykonávaná v určitých časových intervalech.

Samostatnost znamená, že osoba provozující živnost může samostatně rozhodovat o době a místě výkonu činnosti dle své vlastní svobodné volby a úvahy. Osoba si dále může samostatně organizovat práci s tím, že při tom není nijak zařazena do organizační struktury jiného subjektu. Samostatností se také myslí samostatné finanční zajištění chodu veškerých podnikatelských aktivit a samostatné čerpání zisku a rozhodování o jeho využití.

Z definice živnosti dále vyplývá, že pokud se má jednat o živnost podle živnostenského zákona, je nutné, aby byla vykonávána **vlastním jménem**, nikoliv jménem někoho jiného. Je však nutné upozornit na výjimečné situace, které mohou nastat, kdy je živnost provozována prostřednictvím jiné k tomu zmocněné osoby.⁴

Provozování živnosti na **vlastní odpovědnost** je možné vysvětlit jako odpovědnost nést riziko související s živnostenským podnikáním. Při podnikání na základě živnostenského zákona daná osoba ručí za závazky vyplývající z této podnikatelské činnosti. Pokud se jedná o podnikající fyzickou osobu, ručí tato osoba za závazky z podnikatelské činnosti celým svým

² KOZIEL, Michal. *Právní předpisy v podnikání*. 2014. str. 38.

³ § 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

⁴ ČERNÁ, Stanislava a Stanislav PLÍVA. *Podnikatel a jeho právní vztahy*. 2013. str. 11.

majetkem. U právnických osob je nutné rozlišovat, o jakou právní formu podnikání se jedná. V případě, že si někdo vybere za právní formu podnikání s.r.o., ručí společníci za závazky této společnosti společně a nerozdílně do výše nesplnění vkladové povinnosti.

Za živnost je považována pouze taková činnost, která má sloužit k **dosažení zisku**, tedy k dosažení určitého kladného hospodářského výsledku. Tato podmínka odlišuje tento druh činnosti od neziskových činností, které mají zpravidla charitativní či dobročinný charakter. Není podstatné, jestli živnostenské podnikání zisk skutečně přináší. Důležité je, zda taková činnost je vůbec prováděna s úmyslem dosáhnout zisk. Z toho vyplývá, že podnikatel provozující živnost může skončit i ve ztrátě.

Posledním požadavkem je **provozování živnosti na základě živnostenského oprávnění**, jehož dokladem je živnostenský list, koncesní listina nebo jiné osvědčení, které nahrazuje tyto dokumenty. Provozování živnosti bez živnostenského oprávnění je tedy považováno za neoprávněné podnikání a dle živnostenského zákona je patřičně sankcionováno.⁵

Kromě pozitivního vymezení živnosti obsahuje živnostenský zákon také negativní definici živnosti tvořenou výčtem činností, které nelze považovat za živnosti ve smyslu podnikání dle živnostenského zákona. Některé činnosti tedy musí být vykonávány na základě jiných právních předpisů, i když naplňují veškeré předpoklady obsažené v pozitivní definici živnosti. Na základě živnostenského zákona je tedy možné vyjmenovat některé činnosti fyzických osob, které nejsou považovány za živnost, jedná se například o činnosti:

- „a) *lékařů, zubních lékařů a farmaceutů, nelékařských zdravotnických pracovníků při poskytování zdravotních služeb a přírodních léčitelů,*
- b) *veterinárních lékařů, dalších veterinárních pracovníků včetně pracovníků veterinární asanace a osob vykonávajících odborné práce při šlechtitelské a plemenářské činnosti v chovu hospodářských zvířat,*
- c) *advokátů, notářů a patentových zástupců a soudních exekutorů,*
- d) *znalců a tlumočnicků,*
- e) *auditorů a daňových poradců...“⁶*

⁵ ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: podnikání podle Živnostenského zákona*. 2007. str. 8-10.

⁶ § 3 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

2.1.2 Podmínky k provozování živnosti

Živnost může být provozována fyzickou nebo právnickou osobou, splní-li však daná osoba podmínky, které jsou stanovené v živnostenském zákoně. U obou těchto typů osob se poté rozlišují tuzemské a zahraniční osoby. Obecně platí, že zahraniční osoba může provozovat živnost za stejných podmínek jako tuzemská osoba, pokud není v živnostenském zákoně v určitém případě stanoveno něco jiného. Na základě živnostenského zákona jsou podmínky k provozování živnosti děleny do dvou skupin, a to na podmínky všeobecné a podmínky zvláštní. Zpravidla nejsou tyto podmínky pouze podmínkami potřebnými pro vznik živnostenského oprávnění, ale i podmínkami, které musí být zachovány po celou dobu provozování živnosti.⁷

Všeobecnými podmínkami provozování živnosti se dle ustanovení § 6 živnostenského zákona myslí:

- „a) *plná svéprávnost, kterou lze nahradit přivolením soudu k souhlasu zákonného zástupce nezletilého k samostatnému provozování podnikatelské činnosti a*
- b) *bezúhonnost.*“⁸

Svéprávnost je možné vymezit jako způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem. Plně svéprávným se fyzická osoba stává zletilostí, tedy dovršením osmnáctého roku věku. Plnou svéprávnost je možné nahradit přivolením soudu k souhlasu zákonného zástupce nezletilého k samostatnému provozování podnikatelské činnosti. Pro účely živnostenského zákona se za bezúhonnou osobu nepovažuje taková osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, pokud byl tento trestný čin spáchán v souvislosti s podnikáním. Živnostenský úřad má pravomoc si pro účely posouzení bezúhonnosti vyžádat od soudu opis pravomocného rozhodnutí.

Zvláštními podmínkami provozování živnosti se podle ustanovení § 7 živnostenského zákona rozumí odborná nebo jiná způsobilost, pokud tyto podmínky zákon vyžaduje pro výkon určité činnosti. Tyto podmínky ve své podstatě zahrnují splnění profesních a jiných kvalifikačních předpokladů. Zpravidla se zvláštní podmínky vztahují na činnosti, které je nutné vykonávat na základě odborných znalostí či odborné praxe v daném oboru. Na rozdíl od všeobecných podmínek, které jsou vyžadovány vždy, je splnění zvláštních podmínek nutné pouze

⁷ VÍTEK, Bohumil a Bohumila SALACHOVÁ. *Právní prostředí podnikatele*. 2014. str. 18.

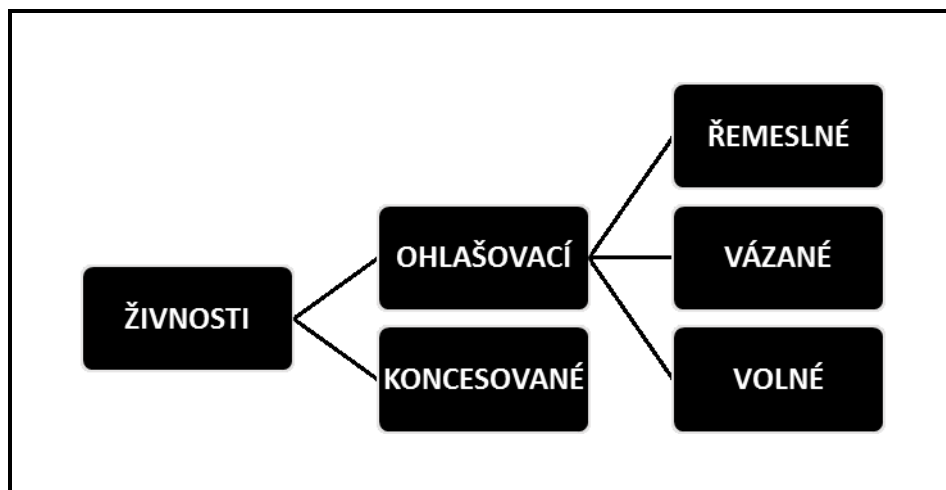
⁸ § 6 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

u některých druhů živnostenského podnikání. Zvláštní podmínky nemusí splňovat podnikatel sám osobně, tyto podmínky mohou být splňovány prostřednictvím odpovědného zástupce.

Odpovědný zástupce je fyzická osoba, která odpovídá za řádný provoz živnosti a za dodržování živnostenskoprávních předpisů, musí splňovat všeobecné i zvláštní podmínky provozování živnosti. Tato osoba je ustanovena podnikatelem a je k němu ve smluvním vztahu. Odpovědného zástupce může ustanovit podnikatel, který je fyzickou osobou a nesplňuje zvláštní podmínky provozování živnosti. Co se týče podnikající právnické osoby je odpovědný zástupce vždy ustanoven pro živnosti vyžadující splnění zvláštních podmínek provozování živnosti.⁹

2.1.3 Druhy živností

Obr. 2.1 Druhy živností

Zdroj: Vlastní zpracování dle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

Rozlišujeme základní dva druhy živností, a sice živnosti ohlašovací a koncesované. Živnosti jsou tříděny do kategorií a podkategorií především proto, aby docházelo k odlišení podmínek pro získání příslušného živnostenského oprávnění pro tu kterou živnost.

Ohlašovací živnosti nevyžadují příliš náročnou a přísnou regulaci ze strany státních orgánů. U ohlašovacích živností je pro vznik živnostenského oprávnění nutná pouze vůle podnikatele. Podnikatel splněním podmínek podle živnostenského zákona tuto vůli projeví a na základě toho mu nemůže živnostenský úřad živnostenské oprávnění nevydat. V rámci ohlašo-

⁹ VÍTEK, Bohumil a Bohumila SALACHOVÁ. *Právní prostředí podnikatele*. 2014. str. 19.

vacích živností dále rozlišujeme živnosti řemeslné, vázané a volné. Kritériem pro rozdělení ohlašovacích živností do těchto základních třech skupin je požadovaná odborná způsobilost. Jiná zvláštní podmínka odborné způsobilosti je vyžadována u živnosti řemeslné a jiná u živnosti vázané. U živnosti volné není zvláštní podmínka požadována vůbec, vyžaduje se pouze splnění všeobecných podmínek. Všechny typy živností jsou uvedeny v přílohách živnostenského zákona.

Koncesované živnosti jsou charakteristické tím, že vyžadují splnění náročnějších zvláštních podmínek. Oproti ohlašovacím živnostem je u koncesovaných živností nutná ke vzniku živnostenského oprávnění také vůle živnostenského úřadu, nestačí tedy pouze vůle podnikatele. Podnikatel tedy musí zažádat o vydání koncese u příslušného správního orgánu, který o udělení koncese formou správního rozhodnutí rozhodne. Podmínky pro požadovanou odbornou a jinou způsobilost u koncesovaných živností jsou uvedeny pro každou koncesovanou živnost zvlášť v příloze č. 3 k živnostenskému zákonu.¹⁰

2.1.4 Živnostenské oprávnění

Povaha živnostenského oprávnění je dána jednak územní působností, obsahem, tedy vymezením předmětu, a nakonec vymezením subjektů, které mohou živnost provozovat. Živnostenské oprávnění musí v čase vzniknout, může se změnit a zaniknout.

Vznik živnostenského oprávnění je realizován různými principy, jinak je tomu u živností ohlašovacích a jinak u živností koncesovaných. U živností ohlašovacích vzniká oprávnění provozovat živnost dnem ohlášení živnosti. Naproti tomu živnosti koncesované jsou charakteristické tím, že oprávnění provozovat živnost vzniká až dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese. V případě, že se jedná o ohlašovací živnost, příslušný živnostenský úřad kontroluje především to, zda jsou splněny všeobecné a zvláštní podmínky k provozování živnosti a také zda se nevyskytují žádné překážky k provozování živnosti na straně ohlašovatele. Pokud subjekt všechny tyto podmínky splňuje, stačí, aby svůj úmysl provozovat živnost ohlásil živnostenskému úřadu. Živnostenský úřad provede zápis do živnostenského rejstříku do 5 pracovních dnů ode dne doručení ohlášení a vydá podnikateli výpis z tohoto rejstříku. Při vzniku koncesovaných živností živnostenský úřad nejprve posuzuje žádost uchazeče o udělení koncese a na základě tohoto posouzení udělí nebo neudělí oprávnění provozovat koncesova-

¹⁰ ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: podnikání podle Živnostenského zákona*. 2007. str. 64-76.

nou živnost. Vznik živností koncesovaných je tedy založen na správním uvážení živnostenského úřadu. Podnikateli i přes splnění všech zákonem stanovených podmínek nemusí být živnostenské oprávnění uděleno.¹¹

V průběhu určitého časového úseku může dojít ke **změnám živnostenského oprávnění**. Tyto změny nejčastěji vyplývají z vůle samotného podnikatele, a pak také ze změn živnostenského zákona nebo změn zvláštního předpisu. Podnikatel je povinen živnostenskému úřadu oznámit veškeré změny a doplnění týkající se údajů a dokladů, které jsou určeny pro ohlášení živnosti a žádost o koncesi, ve lhůtě 15 dnů ode dne jejich vzniku. Ve stejné lhůtě musí podnikatel také předložit veškeré doklady, které vzniklé změny dokládají.¹²

Živnostenské oprávnění zaniká na základě právních skutečností, které mohou záviset i nezáviset na vůli podnikatele, a také na jakékoliv třetí osobě nebo státním orgánu. Zánik živnostenského oprávnění je upraven v § 57 a § 58 živnostenského zákona. Na základě ustanovení § 57 živnostenského zákona může živnostenské oprávnění zaniknout:

- smrtí podnikatele, pokud po jeho smrti nedojde k pokračování provozování živnosti oprávněnými osobami,
- zánikem právnické osoby, pokud v provozování živnosti nepokračuje nástupnická právnická osoba,
- uplynutím doby, pokud bylo živnostenské oprávnění omezeno na dobu určitou,
- výmazem zahraniční osoby z obchodního rejstříku,
- na základě zvláštního právního předpisu,
- rozhodnutím živnostenského úřadu.¹³

Snahou státních orgánů v České republice je pomocí určitých prostředků zjednodušit administrativní postupy při zahájení a v průběhu podnikání. Díky tomu byla v roce 2006 zřízena na všech živnostenských úřadech tzv. **centrální registrační místa**. Centrální registrační místa umožňují podnikatelům ohlásit živnost nebo podat žádost o koncesi na kterémkoliv živnostenském úřadě bez ohledu na místo bydliště nebo sídlo podnikatele. Zároveň s podáním k živnostenskému úřadu mohou podnikatelé na jednom místě rovněž:

- podat přihlášku k daňové registraci,

¹¹ KOZIEL, Michal. *Právní předpisy v podnikání*. 2014. str. 42.

¹² ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: podnikání podle Živnostenského zákona*. 2007. str. 139.

¹³ § 57 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

- oznámit zahájení samostatné výdělečné činnosti,
- podat přihlášku k důchodovému pojištění,
- podat přihlášku k nemocenskému pojištění,
- oznámit vznik volného pracovního místa nebo jeho obsazení,
- podat oznámení podle zákona o veřejném zdravotním pojištění.¹⁴

2.1.5 Živnostenské úřady a živnostenská kontrola

Živnostenské úřady vykonávají státní správu na úseku živnostenského podnikání. Soustava živnostenských úřadů v České republice je třístupňová a tvoří ji obecní živnostenské úřady, krajské živnostenské úřady a Živnostenský úřad České republiky.

Obecní živnostenské úřady se nachází v soustavě živnostenských úřadů nejnižší a tvoří je odbory obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a na území Prahy živnostenské odbory úřadů městských částí. Vykonávají činnosti v rozsahu stanoveném živnostenským zákonem a plní další úkoly podle zvláštních právních předpisů. Obecní živnostenské úřady jsou také provozovateli živnostenského rejstříku a rovněž plní funkci jednotného kontaktního místa a centrálního registračního místa (viz kapitola 2.1.4).

Krajskými živnostenskými úřady jsou odbory krajských úřadů a na území Prahy živnostenský odbor Magistrátu hlavního města Prahy. Tyto úřady vykonávají řídicí, koordinační, kontrolní a metodickou činnost, včetně výkonu funkce jednotných kontaktních míst a centrálních registračních míst, vůči obecním živnostenským úřadům ve svém obvodu. Dále spolupracují na úseku živnostenského podnikání s příslušnými správními orgány, v jejichž působnosti jsou odvětví, ve kterých se provozuje živnostenské podnikání. V neposlední řadě jsou krajské živnostenské úřady provozovatelem živnostenského rejstříku.

Živnostenský úřad České republiky doposud nebyl fakticky zřízen, jeho působnost tak v současné době vykonává Ministerstvo průmyslu a obchodu. Ministerstvo průmyslu a obchodu tedy zastřešuje soustavu živnostenských úřadů a mezi jeho oprávnění patří zejména:

- zpracovávat koncepci v oblasti živnostenského podnikání,
- vykonávat řídicí, koordinační, kontrolní a metodické činnosti vůči krajským živnostenským úřadům,
- v zákonem stanovených případech rozhodovat jako správní orgán první instance,

¹⁴ KOZIEL, Michal. *Právní předpisy v podnikání*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2014. str. 43.

- spolupracovat na úseku živnostenského podnikání s příslušnými správními úřady, v jejichž působnosti jsou odvětví, ve kterých se provozuje živnostenské podnikání,
- spravovat živnostenský rejstřík,
- plnit další úkoly stanovené zvláštními právními předpisy.¹⁵

Živnostenská kontrola je velice důležitá správní kontrolní činnost, která dohlíží na dodržování právních předpisů v podnikatelském prostředí. Živnostenská kontrola je prováděna živnostenskými úřady, které tuto činnost vykonávají v rámci své působnosti. Pomocí živnostenské kontroly je sledováno, jestli jsou plněny povinnosti stanovené živnostenským zákonem, ustanoveními zvláštních právních předpisů a rozhodnutím o udělení koncese. Subjektům vztahujícím se k živnostenskému podnikání hrozí za porušení předpisů pokuta až do výše 1 000 000 Kč. Živnostenský úřad může do doby, než budou nedostatky v živnostenském podnikání odstraněny, pozastavit nebo případně zrušit provozování živnosti.¹⁶

2.1.6 Živnostenský rejstřík

Živnostenský rejstřík je, na základě zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, ve znění pozdějších předpisů, jedním z informačních systémů veřejné správy. Pro širokou veřejnost je tento rejstřík dostupný online,¹⁷ kde je možné vyhledat určitého podnikatele zapsaného v živnostenském rejstříku podle různých kritérií.

Živnostenský rejstřík je spravován Živnostenským úřadem České republiky podle zákona č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů. Obecní živnostenské úřady a krajské živnostenské úřady jsou v pozici provozovatelů živnostenského rejstříku. Jejich hlavním úkolem je zapisovat a dohlížet na aktuálnost zákonem stanovených údajů.

U živnostenského rejstříku se rozlišuje veřejná a neveřejná část. Do části veřejné se zapisují základní údaje o podnikateli jako je například: jméno a příjmení u fyzické osoby, název podnikající právnické osoby, identifikační číslo, předmět podnikání, druh živnosti apod. Z této části je možné získat úřední výpis, opis nebo potvrzení na žádost u kteréhokoliv obecního nebo krajského živnostenského úřadu. Neveřejná část živnostenského rejstříku obsahuje především přehled o uložených pokutách souvisejících s podnikáním a další doplňující infor-

¹⁵ VÍTEK, Bohumil a Bohumila SALACHOVÁ. *Právní prostředí podnikatele*. 2014. str. 24.

¹⁶ KOZIEŁ, Michał. *Právní předpisy v podnikání*. 2014. str. 45.

¹⁷ Živnostenský rejstřík je dostupný na www.rzp.cz.

mace vztahující se k rozsahu živnostenského oprávnění. V určitých situacích je možné získat výpis i z neveřejné části, ovšem v takovém případě žadatel musí osvědčit právní zájem.¹⁸

2.2 Osoba samostatně výdělečně činná

V českém právním řádu se nenachází jednotná definice pojmu osoby samostatně výdělečně činné, neboť s tímto termínem pracuje více právních předpisů.

Jedna z definic je obsažena v zákoně 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), ve znění pozdějších předpisů. Přestože je v tomto právním předpise obsažena definice pouze pro účely důchodového pojištění, je zde podstata OSVČ vysvětlena výstižně. „*Za osobu samostatně výdělečně činnou se pro účely pojištění považuje osoba, která ukončila povinnou školní docházku a dosáhla věku aspoň 15 let a vykonává samostatnou výdělečnou činnost, nebo spolupracuje při výkonu samostatné výdělečné činnosti, pokud podle zákona o daních z příjmů lze na ni rozdělovat příjmy dosažené výkonem této činnosti a výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení,*“¹⁹ Zákon o důchodovém pojištění také definuje, co se rozumí pod pojmem samostatné výdělečné činnosti. Primárně se dle tohoto právního předpisu za samostatnou výdělečnou činnost považuje provozování živnosti na základě oprávnění provozovat živnost (viz kapitola 2.1) nebo výkon nějaké jiné činnosti konané výdělečně prostřednictvím oprávnění podle zvláštních předpisů.²⁰

Z výše uvedeného jednoznačně vyplývá, že osobou samostatně výdělečně činnou je fyzická osoba podnikající na základě živnostenského oprávnění či oprávnění podle zvláštních předpisů. Tato skutečnost je podstatná pro účely této diplomové práce.

2.2.1 Administrativní aspekty

V případě, že se jedinec rozhodne podnikat právě jako fyzická osoba, proces zahájení podnikatelské činnosti není nikterak složitý. Administrativní náročnost počátku podnikání fyzických osob spočívá pouze v získání oprávnění k vybrané činnosti a následné registraci ke správním úřadům. Jelikož v České republice většina OSVČ podniká na základě živnostenské-

¹⁸ ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: podnikání podle Živnostenského zákona*. 2007. str. 153.

¹⁹ § 9 odst. 2 zákona 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů

²⁰ KRUTILKOVÁ, Kateřina. *Osoba samostatně výdělečně činná versus společnost s ručením omezeným z hlediska daňového zatížení*. 2014. str. 14.

ho oprávnění, je tomuto typu podnikání v diplomové práci věnována samostatná kapitola (viz kapitola 2.1). Administrativní náročnost v průběhu podnikání je poté závislá na tom, zda je daná fyzická osoba zapsaná v obchodním rejstříku. Do obchodního rejstříku se fyzické osoby zapisují buď na vlastní žádost, nebo povinně, podle podmínek stanovených zákonem. Pokud je OSVČ zapsaná do obchodního rejstříku, musí vykonávat určité povinnosti jako například: vedení účetnictví, zveřejňování účetní závěrky do sbírky listin a vystavování účetních dokladů.

2.2.2 Finanční aspekty

Vedle nízké administrativní náročnosti podnikání je možné zařadit také nízkou finanční náročnost, to je dáno především tím, že podnikající fyzická osoba nemusí povinně vytvářet základní kapitál. Podnikatel se samostatně a volně rozhoduje, jaká bude výše základního kapitálu. Výše základního kapitálu obvykle není příliš vysoká, neboť tuto právní formu podnikání velmi často využívají osoby, které v podnikatelské činnosti nespatřují hlavní zdroj svých příjmů. Problém však často nastává, pokud OSVČ se rozhodne financovat svoji podnikatelskou činnost pomocí cizích zdrojů. Podnikající fyzická osoba totiž vyvolává pochybnosti o zastupitelnosti a schopnosti plnit své závazky. Tato skutečnost má za následek, že podnikající fyzické osoby mají omezený přístup k bankovním úvěrům.

2.2.3 Ručení za závazky

S podnikáním fyzických osob souvisí vysoké riziko vyplývající z neomezeného ručení majetkem podnikatele, OSVČ tedy ručí za své podnikání celým svým majetkem. V případě, že vzniknou z podnikatelské činnosti dluhy, je samozřejmě povinností podnikatele tyto závazky uhradit. V těchto situacích musí OSVČ použít i svůj soukromý majetek a s tím mohou souviset existenční problémy daného jedince a jeho rodiny. Zpravidla tedy finanční problémy v podnikání mají přímý vliv na rodinu podnikatele.

2.2.4 Další aspekty podnikání

Podnikání jako OSVČ je založeno na jediném jedinci, což je v některých situacích výhodné, naopak v určitých momentech to může představovat značnou nevýhodu. Podnikání fyzické osoby je tedy založeno na velice jednoduché organizační struktuře, jelikož nemusí být zřizovány žádné orgány jako je tomu u korporací. Podnikatel samostatně a volně rozhoduje o

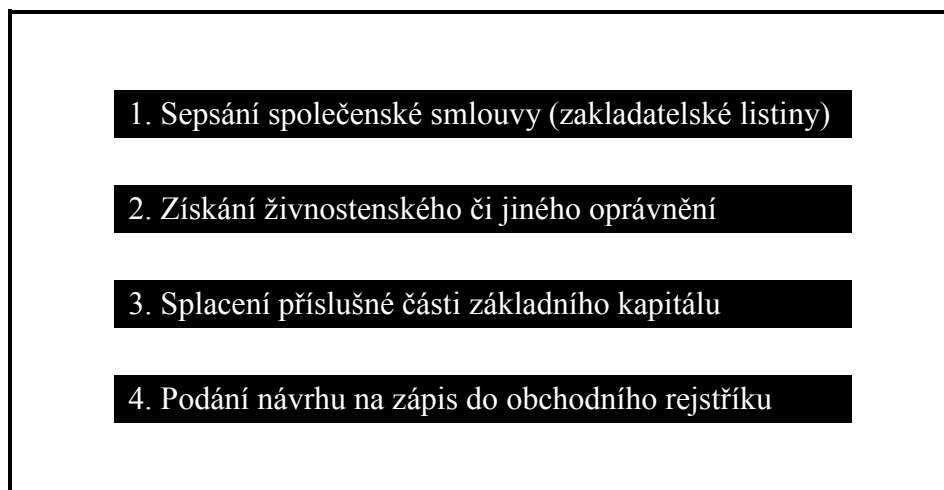
prvcích vztahujících se k podnikání, má možnost jednoduše přerušit či ukončit podnikatelskou činnost. Naproti tomu jsou na něj kladeny velmi vysoké požadavky na odborné i ekonomické znalosti a obvykle mimo vlastní podnikatelské činnosti musí zastávat také nezbytnou administrativu spojenou s podnikáním. V případě osobních problémů podnikatele, zejména problémů zdravotních, mohou nastat značné komplikace a podnikání může být ohroženo. Podnikání jako OSVČ je tedy charakteristické velmi nízkou zastupitelností. Tento charakteristický znak má mimo jiné také negativní dopad na vnímání podnikatelské činnosti ze strany široké veřejnosti. Podnikatel má nevýhodné postavení v jednání s bankovními institucemi a obchodními partnery.²¹

2.3 Společnost s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným se řadí mezi kapitálové obchodní korporace. Podnikání i samotný proces založení s.r.o. je značně komplikovanější než je tomu u OSVČ. Složitost problematiky zakládání s.r.o. byla navíc umocněna přijetím nového občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích, které se staly účinnými 1. ledna 2014.

2.3.1 Proces založení

Obr. 2.2 Postup při zakládání s.r.o.

Zdroj: Vlastní zpracování dle zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích

²¹ VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 2008. str. 76.

Na základě zákona o obchodních korporacích je nutné rozlišovat dva rozdílné pojmy, a to založení a vznik obchodní korporace. Společnost s ručením omezeným se zakládá právním jednáním jednoho zakladatele nebo více zakladatelů. Zápisem do obchodního rejstříku poté společnost s ručením omezeným vzniká jako právnická osoba.

Společnost s ručením omezeným se zakládá společenskou smlouvou, jsou-li alespoň dva zakladatelé. V případě, že korporaci zakládá pouze jediný zakladatel, jedná se o tzv. zakladatelskou listinu. Podle § 8 odst. 1 zákona o obchodních korporacích musí mít společenská smlouva i zakladatelská listina formu notářského zápisu. Náležitosti společenské smlouvy jsou obsaženy v § 123 odst. 1 občanského zákoníku a § 146 zákona o obchodních korporacích. Společenská smlouva by měla obsahovat:

- firmu společnosti,
- předmět podnikání nebo činnosti společnosti,
- určení společníků uvedením jména a bydliště či sídla,
- určení druhů podílů každého společníka a práv a povinností s nimi spojených,
- výši vkladu nebo vkladů připadajících na podíl nebo podíly,
- výši základního kapitálu,
- počet jednatelů a způsob jejich jednání za společnost.²²

Společnost s ručením omezeným vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku. Návrh na zápis do obchodního rejstříku je nutné podat do 6 měsíců ode dne založení s.r.o., ve společenské smlouvě či zakladatelské listině je však možné tuto lhůtu upravit. Návrh na zápis je možné podat pouze prostřednictvím formuláře, který je dostupný na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti.²³ Návrh je možné podat jak v listinné podobě, tak podobě elektronické. Návrh na zápis do obchodního rejstříku musí být doložen listinami o skutečnostech, které mají být do obchodního rejstříku zapsány, a také listinami, které se zakládají do sbírky listin.²⁴

Důležitým předpokladem k zápisu do obchodního rejstříku je, podle ustanovení § 42 zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, doložení potvrzení o získání živnostenského nebo jiného oprávnění. Toto potvrzení musí být doloženo nejpozději v den podá-

²² § 146 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích

²³ Formuláře pro podání návrhu na zápis do obchodního rejstříku jsou dostupné na www.justice.cz.

²⁴ JOSKOVÁ, Lucie a Pavel PRAVDA. *Zákon o obchodních korporacích s komentářem*. 2014. str. 11.

ní návrhu k zápisu do obchodního rejstříku. Samotné vydání živnostenského oprávnění neoprávňuje s.r.o. k zahájení podnikání, právo provozovat živnost vzniká až dnem zápisu do obchodního rejstříku. Před zápisem s.r.o. do obchodního rejstříku je také nutné, aby společníci splatili určitou část základního kapitálu.²⁵

2.3.2 Orgány

„Společnost s ručením omezeným je jakožto právnická osoba účelově zkonstruovanou fikcí. Z toho plyne dvojí, totiž že nemůže sama jednat stejným způsobem, jako tak činí fyzické osoby, a dále za druhé, že musí nutně mít určitou organizační strukturu.“²⁶

Z výše uvedeného vyplývá, že každá společnost s ručením omezeným musí mít ustanovené orgány. Zákon vymezuje působnost těchto orgánů, a to jednak interně, v rámci společnosti s ručením omezeným, a jednak navenek, ve vztahu k třetím osobám. Dle právní úpravy se rozlišují dva druhy orgánů. Prvním typem jsou obligatorní orgány, které musí mít korporace vždy. Druhý typ orgánů představují orgány fakultativní, které korporace tvořit nemusí.

Obligatorními orgány s.r.o. jsou vždy:

- statutární orgán,
- valná hromada,
- likvidátor (po dobu trvání likvidace).

Fakultativní orgány s.r.o. jsou:

- dozorčí rada,
- jiné fakultativní orgány, pokud jsou zřízeny společenskou smlouvou.²⁷

Statutární orgán je u s.r.o. tvořen jedním nebo více jednatelem, kteří zastupují danou korporaci. Jednatel zajišťuje obchodní vedení, tedy organizuje a řídí podnikatelské činnosti v organizaci a rozhoduje o podnikatelských záměrech. Dále musí činit kroky uložené zákonem, například je povinen svolávat valnou hromadu.

²⁵ SEDLÁČKOVÁ, Jana. *Založení společnosti s ručením omezeným podle nové právní úpravy*. 2013.

²⁶ DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. str. 237.

²⁷ DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. 2014. str. 237.

Valná hromada je nejvyšším orgánem s.r.o. Povinností jednatele je svolat valnou hromadu minimálně jednou za účetní období. Musí se však konat do 6 měsíců od posledního dne předcházejícího účetního období. Do působnosti valné hromady patří zejména:

- rozhodování o změně obsahu společenské smlouvy,
- volba a odvolání jednatele, případně dozorčí rady a likvidátora,
- schvalování účetní závěrky, způsobu rozdělení zisku a úhrady ztráty,
- rozhodování o přeměně korporace,
- schvalování finanční asistence.²⁸

2.3.3 Základní kapitál, vklady a podíly

Minimální výše základního kapitálu není v zákoně o obchodních korporacích výslovně upravena a vyplývá tak pouze z minimální výše vkladu společníka, která činí 1 Kč. Jedná se o jednu z nejzásadnějších změn, kterou přinesla rekodifikace soukromého práva. Podle staré právní úpravy minimální výše základního kapitálu činila 200 000 Kč a minimální výše vkladu jednoho společníka činila 20 000 Kč. Důvodem této změny bylo především, že základní kapitál tak jako tak neměl vůči věřitelům garanční funkci a dále tím, že snížení minimální výše základního kapitálu umožní podnikání prostřednictvím této právní formy většímu počtu obyvatel. Na druhé straně s tím souvisejí i značná negativa, protože založení korporace s minimálním základním kapitálem je velice rizikové, a to především pro statutární orgány. Je velmi pravděpodobné, že v současné době společnosti s ručením omezeným, pokud nebudou vybaveny jinými vlastními zdroji, budou velice rychle naplňovat předpoklady úpadku ve formě předlužení.

Vklady do korporace mohou být jak peněžité tak nepeněžité s tím, že se musí jednat o majetek, jehož hodnota je zjištělná. Nepeněžité vklady jsou oceňovány znalcem, kterého určí při založení zakladatelé. Jak již bylo uvedeno minimální vklad činí 1 Kč.

Co se týká **podílů**, oproti staré právní úpravě je možné, aby jeden společník vlastnil více podílů. Pokud společenská smlouva nestanoví jinak, tak i pokud společník vlastní více podílů, valné hromady se účastní on sám nebo jeho zástupce a má jeden hlas na každou 1 Kč vkladu. Prostřednictvím společenské smlouvy je možné připustit vznik různých druhů podílů. Samot-

²⁸ BUCHVALDEK, Jiří. *Společnost s ručením omezeným od 1.1.2014* [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: <http://www.hblaw.eu/>.

ný zákon předpokládá možnost zřízení podílu s pevným podílem na zisku. Je však také možné vytvářet typy podílů, které se v zákoně o obchodních korporacích nevyskytují a ke kterým se vztahují specifická práva a povinnosti podle společenské smlouvy. Mohou tak být například vytvářeny podíly, se kterými bude spojena povinnost pracovat pro společnost. V případě, že převoditelnost podílu není nijak omezena nebo podmíněna a pokud tak stanoví společenská smlouva, může být podíl společníka v podobě tzv. kmenového listu. Kmenový list představuje cenný papír na řad, který je možné vydat pouze v listinné podobě. Není možné, aby byl kmenový list nabízen nebo přijat k obchodování na veřejném trhu.²⁹

2.3.4 Práva a povinnosti společníků

Společník je povinen plnit všechny své povinnosti, které mu jsou uloženy zákonem a společenskou smlouvou. Společníci si však mohou ve společenské smlouvě upravit vzájemný okruh práv a povinností způsobem odchylným od zákonné úpravy, a to způsobem a v rozsahu, v jakém to zákon upravuje. Zákon tedy připouští odchylným způsobem přizpůsobit obsah jednotlivých práv a povinností. Z praktických důvodů se jednotlivá práva a povinnosti rozeznávají a konkretizují.

Práva společníka se třídí do 3 hlavních skupin, a sice na práva základní, doplňková a práva kvalifikovaného společníka.

Za základní práva se považuje:

- hlasovací a kontrolní právo,
- právo na podíl na zisku,
- právo na vypořádací podíl.

Za doplňková práva se považuje zejména:

- právo na dispozice s podílem,
- právo podat návrh, který vyslovuje neplatnost usnesení valné hromady,
- právo podat společnickou žalobu,
- právo vystoupit z korporace.³⁰

Zvláštní skupinu poté představují práva kvalifikovaného společníka.

²⁹ JOSKOVÁ, Lucie a Pavel PRAVDA. *Zákon o obchodních korporacích s komentářem*. 2014. str. 15.

³⁰ DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. 2014. str. 187.

Za hlavní právo společníka je možné považovat právo účasti na správě korporace, toto právo v sobě zahrnuje právo hlasovací, právo kontrolní a právo na informace, které spolu vzájemně souvisejí. Na zasedání valné hromady i mimo něj má společník právo požadovat od statutárního orgánu informace o dané korporaci. Má možnost nahlížet do dokladů a kontrolovat tam obsažené údaje. Společník má právo si kdykoliv vyžádat jakoukoliv účetní závěrku a návrh na rozdělení zisku nebo úhrady ztráty.

Základním účelem, proč obchodní korporace vznikají, je dosažení zisku. S tím souvisí, že každý společník má právo podílet se na zisku korporace. Není možné, aby případným ustanovením společenské smlouvy byli všichni společníci nebo někteří z nich zbaveni práva podílet se na zisku. Bylo by to ve zjevném rozporu se zákonem a s dobrými mravy. Právo společníka na podíl na zisku je však podmíněno splněním určitých, zákonem stanovených podmínek.

Společník nebo jeho univerzální právní nástupce, kterému účast v korporaci zanikla za jejího trvání jinak než převodem či přechodem podílu na právního nástupce, má právo na tzv. vypořádací podíl. Vypořádací podíl je tedy možné definovat jako majetkovou hodnotu představující podíl majetku společnosti, na který má právo osoba, jejíž účast na korporaci zanikla, nebo její univerzální právní nástupce.

Povinnosti společníků je možné rozčlenit do 2 základních skupin, a to na povinnosti základní a povinnosti doplňkové.

Základní povinnosti společníků jsou:

- povinnost loajality,
- povinnost vkladová,
- povinnost ručení za dluhy korporace,
- povinnost podrobit se usnesení valné hromady, i když s nimi společník nesouhlasí.

Mezi doplňkové povinnosti společníka patří např. povinnost příplatková, povinnost oznámit všechny změny pro účely vedení seznamu společníků a povinnost podávat návrhy na změnu zápisu do obchodního rejstříku apod.³¹

Za nejzákladnější povinnost se pravděpodobně považuje povinnost loajality, která je založena na principu, že účast společníka v s.r.o. je dobrovolná. Pokud se někdo dobrovolně stane společníkem, je povinen jednat tak, aby byl dosahován účel vzniku korporace stanovený

³¹ DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. 2014. str. 203.

právními předpisy a společenskou smlouvou. Všechny ostatní zákonné povinnosti společníka jsou s povinností loajality spojeny nebo z ní vyplývají.

Vkladová povinnost je zákonná, této povinnosti se nelze zprostit ani není možné se ve společenské smlouvě dohodnout jinak. Na tomto principu nic nemění skutečnost, že zákon má pouze minimální požadavky na povinnou minimální výši vkladu.

Rozsah ručení společníků za dluhy korporace není neomezený. Společníci ručí společně a nerozdílně do výše souhrnu nesplacených částí všech vkladů podle stavu zápisu v obchodním rejstříku.

2.4 Rozdíly mezi OSVČ a s.r.o. vyplývající z kapitoly

Tab. 2.1 Rozdíly mezi OSVČ a s.r.o. vyplývající z kapitoly 2

OSVČ	Společnost s ručením omezeným
Administrativně velmi jednoduché zahájení podnikatelské činnosti.	Administrativně náročnější založení a chod korporace.
Žádný minimální základní kapitál.	Velmi nízký minimální výše vkladu společníka (1 Kč).
Ručení za závazky celým svým majetkem.	Ručení za závazky do výše souhrnu nesplacených částí všech vkladů.
Velmi jednoduchá organizační struktura.	Musí být povinně zřízeny orgány korporace.
Nízká důvěra ze strany veřejnosti.	Na veřejnost působí relativně důvěryhodně.
Omezená životnost podnikání.	Možnost dlouhodobě budovat jméno korporace.

Zdroj: Vlastní zpracování dle informací obsažených v kapitole 2

Jedním z charakteristických znaků podnikání OSVČ je velmi nízká administrativní náročnost na počátku podnikatelské činnosti, neboť není nutné provádět založení a vznik jako dvě fáze jako je tomu při zakládání s.r.o. Počátek podnikání u OSVČ spočívá pouze v získání oprávnění k vybrané činnosti a následné registraci ke správním úřadům. Naproti tomu proces založení s.r.o. je značně složitější, je třeba sepsat společenskou smlouvu případně zakladatelskou listinu, získat živnostenské či jiné oprávnění, splatit příslušnou část základního kapitálu a podat návrh na zápis do obchodního rejstříku. Také samotný průběh podnikání OSVČ je z hlediska administrativy poměrně jednoduchý, jelikož obvykle není nutné podnikatele zapisovat do obchodního rejstříku. V případě, že OSVČ není zapsaná do obchodního rejstříku, tak se nižší administrativní náročnost projevuje například tím, že není nutné vést účetnictví, zve-

řeňňovat účetní závěrky do sbírky listin a vystavovat účetní doklady.

Nízkou kapitálovou náročností disponuje jak OSVČ, tak v současné době i s.r.o. U podnikání fyzických osob nemusí být povinně vytvářen základní kapitál. Podnikatel se tak samostatně rozhoduje, jaká bude výše základního kapitálu. U s.r.o. není minimální výše základního kapitálu v zákoně upravena a vyplývá tak pouze z minimální výše vkladu společníka, jenž činí 1 Kč. Založení s.r.o. s minimálním základním kapitálem má umožnit podnikání prostřednictvím této právní formy většímu počtu osob. Na druhé straně to přináší značná negativa, pokud nebudou v současné době společnosti s ručením omezeným vybaveny jinými vlastními zdroji, tak je pravděpodobné, že budou naplňovat předpoklady úpadku ve formě předlužení.

Dalším kritériem je ručení podnikatele za závazky vyplývající z podnikatelské činnosti. Zde je na první pohled patrné, že vyšší rizikovost podnikání je možné identifikovat u OSVČ, kdy podnikatel ručí za závazky celým svým majetkem. Finanční problémy v podnikání fyzických osob mohou tedy úzce souviset s existenčními problémy daného jedince a jeho rodiny. Naopak méně rizikové z pohledu ručení je podnikání v rámci s.r.o., kde rozsah ručení společníků je omezený. Společníci ručí společně a nerozdílně do výše souhrnu nesplacených částí všech vkladů podle stavu zápisu v obchodním rejstříku.

Podnikání OSVČ je založeno na velmi jednoduché organizační struktuře, neboť nemusí být zřizovány žádné orgány jako je tomu u společnosti s ručením omezeným, kde musí být povinně zřízena valná hromada a statutární orgán. Podnikání realizované jediným jedincem má řadu výhod, ale v určitých momentech představuje značné nevýhody. Podnikatel má možnost se samostatně rozhodovat o faktorech vztahujících se k podnikání, může jednoduše přerušit či ukončit podnikatelskou činnost. Naproti tomu jsou na něj kladeny velmi vysoké požadavky na odborné i ekonomické znalosti a obvykle musí také zastávat nezbytnou administrativu spojenou s podnikáním. Podnikání OSVČ je charakteristické nízkou zastupitelností, pokud u podnikatele vzniknou nějaké osobní problémy, je pravděpodobné, že bude podnikání ohroženo.

Nevýhodou OSVČ oproti s.r.o. je obvykle obtížný přístup ke kapitálu, protože podnikající fyzická osoba vyvolává pochybnosti o zastupitelnosti a schopnosti plnit své závazky. Tato skutečnost má za následek, že OSVČ má obvykle omezený přístup k bankovním úvěrům. Především pro začínající podnikající fyzickou osobu je velmi obtížné získat cizí zdroje ke své podnikatelské činnosti. Pochybnosti o zastupitelnosti a schopnosti plnit své závazky OSVČ hrají také svoji roli při uzavírání obchodních kontraktů. Společnosti s ručením omezeným se

daleko lépe získávají cizí zdroje a navozují obchodní spolupráce než je tomu u podnikající fyzické osoby.

OSVČ během své podnikatelské činnosti může zvyšovat pouze cenu své práce, ale nemá možnost budovat určitou hodnotu, kterou by mohla jednoduše převést na jinou osobu. Naopak u s.r.o. se hodnota dané korporace v čase zvyšuje a je ji možné jednoduše prodat nebo předat nějaké jiné osobě. Například je možné prostřednictvím s.r.o. jednoduše předat potomkům již vybudované jméno a know-how korporace.

3 Zdanění příjmů OSVČ a s.r.o.

Podnikatel, který chce mít přehled o zdanění příjmů ze své podnikatelské činnosti a zároveň se chce problematikou daně z příjmů zodpovědně zabývat tak, aby na vyskytující se problémy dokázal skutečně kvalifikovaně odpovědět, musí čerpat znalosti nejen ze samotného zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „zákon o daních z příjmů“), ve znění pozdějších předpisů, ale mnohdy také z účetních předpisů a z řady dalších navazujících obecně závazných předpisů, které souvisejí se vzniklými účetními a daňovými případy.³²

Ze samotného názvu diplomové práce je možné vydedukovat, že se v této kapitole budeme zabývat jak daní z příjmů fyzických osob tak daní z příjmů osob právnických. U těchto daní bude znázorněn postup jejich výpočtu a poukázáno na jejich specifika. Jelikož OSVČ musí odvádět nejen daň z příjmů, ale také sociální a zdravotní pojištění, bude v kapitole obsažena také tato problematika.

Jak to již v praxi bývá, zákon může být během roku i významně změněn a z tohoto důvodu je žádoucí teoretické poznatky obsažené v této kapitole chápat pouze jako vodítko pro vytvoření vlastního názoru a nikoliv jako soubor provždy závazných pravd.

3.1 Zdanění příjmů OSVČ

Osobou samostatně výdělečně činnou se rozumí fyzická osoba podnikající na základě živnostenského oprávnění nebo prostřednictvím oprávnění podle zvláštních předpisů (viz kapitola 2.2). Je tedy zřejmé, že k OSVČ se vztahuje daň z příjmů fyzických osob.

V kapitole budeme tedy vycházet především z první části zákona o daních z příjmů, která je zaměřena právě na zdanění příjmů fyzických osob. Tato část upravuje poplatníky, předmět daně, osvobození od daně, základ daně, daň stanovenou paušální částkou, nezdanitelnou část základu daně a sazbu daně.

Podle zákona jsou za poplatníky daně z příjmů fyzických osob považovány takové fyzické osoby, které mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují.³³ Takoví

³² JAROŠ, Tomáš. *Zdanění příjmů v roce 2011: komplexní průvodce*. 2011.

³³ Poplatník obvykle se zdržující na území ČR je ten, kdo zde pobývá alespoň 183 dnů v příslušném kalendářním roce, a to souvisle nebo v několika obdobích (§ 2 odst. 4. zákona 586/1992 o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů).

poplatníci se nazývají daňoví rezidenti a u těchto poplatníků podléhají dani veškeré příjmy plynoucí ze zdrojů v České republice a ze zdrojů v zahraničí. Ostatní poplatníci jsou označováni jako daňoví nerezidenti, kteří platí daň pouze z příjmů, jejichž zdroj je na území České republiky.³⁴

3.1.1 Metodika výpočtu daně z příjmů fyzických osob

Tab. 3.1 Schéma pro výpočet daně z příjmů fyzických osob

+ příjmy ze závislé činnosti (dílčí základ daně dle § 6)
+ příjmy ze samostatné činnosti (dílčí základ daně dle § 7)
+ příjmy z kapitálového majetku (dílčí základ daně dle § 8)
+ příjmy z nájmu (dílčí základ daně dle § 9)
+ ostatní příjmy (dílčí základ daně dle § 10)
ZÁKLAD DANĚ
- položky odčitatelné od základu daně (§ 34)
- nezdanitelná část základu daně (§ 15)
UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ
* sazba daně
DAŇ Z PŘÍJMŮ
- slevy na dani (§ 35)
DAŇ PO SLEVÁCH
- daňové zvýhodnění (§ 35c)
DAŇ K ÚHRADĚ / DAŇOVÝ BONUS
- zaplacené zálohy
DOPLATEK / PŘEPLATEK

Zdroj: Vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou na základě ustanovení § 3 zákona o daních z příjmů následující druhy příjmů:

- příjmy ze závislé činnosti,
- příjmy z podnikání a z jiné samostatné činnosti,
- příjmy z kapitálového majetku,

³⁴ BAKESŠ, Milan. *Finanční právo*. 2012. str. 194.

- příjmy z nájmu,
- ostatní příjmy.

Při výpočtu daňového zatížení je každý z těchto pěti druhů příjmů označován též jako tzv. **dílčí základ daně**. Protože se zabýváme osobou samostatně výdělečně činnou, tak nás budou zajímat zejména příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti.

„Příjmem ze samostatné činnosti je:

- a) příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,*
- b) příjem ze živnostenského podnikání,*
- c) příjem z jiného podnikání neuvedeného v písmenech a) a b), ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění,*
- d) podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku. “³⁵*

„Příjmem ze samostatné činnosti je dále:

- a) příjem z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému, a to včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem,*
- b) příjem z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku,*
- c) příjem z výkonu nezávislého povolání. “³⁶*

Základ daně z příjmů OSVČ je tvořen příjmy z činností uvedených výše. Tyto příjmy je možné snížit o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Výdaje je možné uplatnit několika způsoby:

- na základě daňové evidence (viz kapitola 3.1.2),
- procentem z příjmů (viz kapitola 3.1.3),
- na základě účetnictví (viz kapitola 3.1.4).

Vyskytují se také specifické případy, kdy poplatník může mít daň z příjmů stanovenou paušální částkou.³⁷

³⁵ § 7 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

³⁶ § 7 odst. 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

³⁷ Blíže viz § 7a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Položky odčitatelné od základu daně umožňují snížit základ daně, mezi tyto položky podle ustanovení § 34 zákona o daních z příjmů řadíme:

- odpočet daňové ztráty,
- odpočet na podporu výzkumu a vývoje nebo odpočet na podporu odborného vzdělávání.³⁸

Poplatník má možnost od základu daně odečíst daňovou ztrátu vzniklou a vyměřenou za předchozí období, a to maximálně v pěti bezprostředně následujících obdobích po vzniku této ztráty. Dále lze od základu daně odečíst 100 % výdajů vynaložených v daném zdaňovacím období při realizaci projektů výzkumu a vývoje, které mají podobu experimentálních nebo teoretických prací, projekčních či konstrukčních prací, výpočtů, návrhů technologií, výroby prototypu produktu apod.³⁹

Od základu daně je možné dále odečíst **nezdanitelné části základu daně**, jejichž roční úhrnná výše je u každého poplatníka individuální a zohledňují se jimi jeho konkrétní osobní podmínky uznatelné zákonem o daních z příjmů ještě před výpočtem vlastní daňové povinnosti. Jednotlivé druhy nezdanitelných částí daně jsou vymezeny v zákoně o daních z příjmů v ustanoveních § 15 odst. 1 až 8, jedná se o:

- uplatnění odpočtu hodnoty daru,
- uplatnění odpočtu úroků z úvěrů na podporu bydlení,
- uplatnění odpočtu příspěvků na penzijní připojištění,
- uplatnění odpočtu pojistného na soukromé životní pojištění,
- příspěvky člena odborové organizace této organizaci,
- odpočet úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání.⁴⁰

Sazba daně z příjmů fyzických je dle § 16 zákona o daních z příjmů ve výši 15 %. Upravený základ daně zaokrouhlíme na celá sta Kč dolů a vynásobíme sazbou daně, tímto způsobem zjistíme daň z příjmů fyzických osob.

Některých poplatníků se týká tzv. **solidární zvýšení daně**, jedná se o poplatníky, kteří dosahují vysokých příjmů. „Solidární zvýšení daně činí 7 % z kladného rozdílu mezi

³⁸ § 34 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

³⁹ JAROŠ, Tomáš. *Zdanění příjmů v roce 2011: komplexní průvodce*. 2011.

⁴⁰ PRUDKÝ, Pavel a Milan LOŠŤÁK. *Jak vyplnit daňové priznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2012*. 2012. str. 68.

- a) *součtem příjmů zahrnovaných do dílčího základu daně podle § 6 a dílčího základu daně podle § 7 v příslušném zdaňovacím období a*
- b) *48násobkem průměrné mzdy stanovené podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení.*“⁴¹

Solidární zvýšení daně se tedy týká fyzických osob, jejichž součet ročních příjmů ze závislé činnosti (§ 6 zákona o daních z příjmů) a příjmů ze samostatné činnosti (§ 7 zákona o daních z příjmů) překročí 48násobek průměrné mzdy.

Z vypočtené daně z příjmů fyzických osob je možné podle ustanovení § 35 zákona o daních z příjmů uplatnit následující možné **slevy na dani**:

- sleva z důvodů zaměstnání zaměstnanců se zdravotním postižením,
- sleva poskytnutá v rámci investičních pobídek,
- sleva na poplatníka,
- sleva na manželku,
- sleva na invaliditu,
- sleva na studenta.⁴²

Poplatníkům, kteří zaměstnávají zaměstnance se zdravotním postižením se daň snižuje o částku 18 000 Kč za každého zaměstnance se změnou pracovní schopnosti a o částku 60 000 Kč za každého zaměstnance se změnou pracovní schopnosti s těžším zdravotním postižením. Základní sleva na poplatníka je ve výši 24 840 Kč. Sleva na manželku (manžela) žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti činí 24 840 Kč, pokud nemá vlastní příjem přesahující za zdaňovací období částku 68 000 Kč. V případě, že poplatník pobírá invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně, má nárok na základní slevu na invaliditu ve výši 2 520 Kč. Rozšířenou slevu na invaliditu ve výši 5 040 Kč může uplatnit poplatník pobírající invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně. Je-li poplatník držitelem průkazu ZTP, daň se snižuje o částku 16 140 Kč. Sleva ve výši 4 020 Kč náleží poplatníkovi po dobu, po kterou se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem. Nárok poplatníka na tuto slevu je omezen věkem 26 let, resp. 28 let při prezenční formě studia v doktorském studijním programu.⁴³

⁴¹ § 16a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

⁴² MACHÁČEK, Ivan. *Fyzické osoby a daň z příjmů 2012*. 2012. str. 170.

⁴³ PRUDKÝ, Pavel a Milan LOŠŤÁK. *Jak vyplnit daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2012*. 2012. str. 86-91.

Poplatník má dále nárok na **daňové zvýhodnění na vyživované dítě** s ním žijící ve společně hospodařící domácnosti ve výši 13 404 Kč ročně na jedno dítě.

Slevy na dani je možné uplatnit maximálně do výše vypočtené daně, není tedy možné, aby daň po odečtení slev byla záporná. Naproti tomu daňové zvýhodnění na vyživované dítě může být vyšší než daňová povinnost, v takovém případě je vzniklý rozdíl daňovým bonusem. Je zde předpoklad, že poplatník může uplatnit daňový bonus, pokud jeho výše činí minimálně 100 Kč, maximálně však do výše 60 300 Kč ročně.⁴⁴ **Daňová povinnost** nebo **daňový bonus** je tedy výsledkem výpočtu daně z příjmů fyzických osob.

Jakou výši finančních prostředků v konečném důsledku odvede poplatník správci daně závisí na tom, v jaké výši byly v průběhu roku placeny **zálohy na daň**. Konkrétní výše zálohové povinnosti je uvedena v ustanovení § 38a zákona o daních z příjmů následovně:

- zálohy se neplatí, pokud poslední známá daňová povinnost poplatníka nepřesáhla 30 000 Kč, a dále v případě obcí a krajů,
- zálohy ve výši 40 % poslední známé daňové povinnosti se platí pololetně, pokud poslední známá daňová povinnost poplatníka přesáhla 30 000 Kč, avšak nepřesáhla 150 000 Kč,
- zálohy ve výši 25 % poslední známé daňové povinnosti se platí čtvrtletně, pokud poslední známá daňová povinnost poplatníka přesáhla 150 000 Kč.⁴⁵

3.1.2 Vedení daňové evidence

Jednou z možností OSVČ jak evidovat příjmy a výdaje ze své podnikatelské činnosti je vést tzv. daňovou evidenci. „*Daňovou evidencí se pro účely daní z příjmů rozumí evidence pro účely stanovení základu daně a daně z příjmů. Tato evidence obsahuje údaje o:*

- a) příjmech a výdajích, v členění potřebném pro zjištění základu daně,*
- b) majetku a dluhů.“⁴⁶*

Výše uvedeným způsobem je daňová evidence definována v ustanovení § 7b zákona o daních z příjmů.

⁴⁴ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 2012. str. 210.

⁴⁵ DUŠEK, Jiří. *Daně z příjmů 2013: přehledy, daňové a účetní tabulky*. 2013. str. 44.

⁴⁶ § 7b zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Daňová evidence je určena pro ty subjekty, které nejsou účetními jednotkami. Prostřednictvím daňové evidence jsou evidovány příjmy a výdaje vzniklé v rámci samostatné výdělečné činnosti a jejím hlavním cílem je poskytnout údaje ke zjištění základu daně z příjmů.

OSVČ s příjmy z podnikatelské činnosti může do daňové evidence zaznamenat pouze výdaje spojené s majetkem zahrnutým do obchodního majetku. Pro účely daně z příjmů fyzických osob se za obchodní majetek považuje souhrn věcí, pohledávek a jiných práv a peněží ocenitelných hodnot, které jsou ve vlastnictví daného podnikatele a které byly nebo jsou obsahem daňové evidence. Forma daňové evidence se poté většinou odvíjí od jednotlivých složek obchodního majetku. Pro peněžní prostředky je nejvhodnější evidence v deníku příjmů a výdajů a pro ostatní složky majetku a dluhů pak evidenční karty, které jsou obvykle v elektronické podobě.⁴⁷

Pro účely daňové evidence se hmotný majetek oceňuje vstupní cenou⁴⁸ nebo cenou zůstatkovou.⁴⁹

Pohledávky se oceňují:

- jmenovitou hodnotou,
- pořizovací cenou u pohledávek získaných postoupením,
- cenou zjištěnou pro účely dědění nebo darování u pohledávek nabytých děděním nebo darováním.

Ostatní majetek vstupuje do daňové evidence:

- pořizovací cenou, je-li pořízen úplatně,
- vlastními náklady, je-li pořízen ve vlastní režii,
- cenou zjištěnou pro účely dědění nebo darování u majetku nabytého děděním nebo darováním.

Jmenovitými hodnotami se oceňují peněžní prostředky a ceniny.

U závazků je třeba rozlišovat dvě základní situace. Při vzniku jsou závazky oceňovány jmenovitou hodnotou a při převzetí pořizovací cenou.⁵⁰

⁴⁷ DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2015*. 2015. str. 15.

⁴⁸ Blíže viz § 29 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁹ Blíže viz § 29 odst. 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁰ BRYCHTA, Ivan, Ivan MACHÁČEK a Ivana PILAŘOVÁ. *Daň z příjmů 2013*. 2013. str. 46-47.

Problematické výdajů se věnují zejména § 24 a § 25 zákona o daních z příjmů.⁵¹ Pomocí těchto paragrafů je možné rozlišit příjmy daňově uznatelné a naopak příjmy, které nelze uznat pro daňové účely.

Mezi **daňově uznatelné výdaje** patří např.:

- odpisy hmotného majetku,
- členský příspěvek právnické osobě, pokud povinnost členství vyplývá ze zvláštních právních předpisů,
- výdaje na pracovní cesty,
- škody vzniklé v důsledku živelních pohrom nebo škody způsobené neznámým pachatelem,
- výdaje na provoz vlastního zařízení k ochraně životního prostředí podle zvláštních předpisů.⁵²

Daňově neuznatelnými výdaji jsou např.:

- výdaje na reprezentaci, kterými jsou zejména výdaje na pohoštění, občerstvení a dary,
- pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, které si platí OSVČ,
- penále, úroky z prodlení a pokuty k pojistnému na sociální zabezpečení a zdravotnímu pojištění,
- manka a škody přesahující náhrady (s výjimkou uvedenou v § 24),
- výdaje na osobní spotřebu poplatníka, včetně výdajů vynaložených na opravu, údržbu nebo technické zhodnocení majetku sloužícího k podnikání, který poplatník nezařadil do obchodního majetku.⁵³

Ve srovnání s účetnictvím je nesporně výhodou daňové evidence její nižší administrativní náročnost i menší požadavky na technické zabezpečení. Na druhé straně však pokrývá pouze potřeby vyplývající z daňové povinnosti a již méně je využitelná pro řízení podnikatelských aktivit.⁵⁴

⁵¹ PILÁTOVÁ, Jana. *Daňová evidence 2013: komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ*. 2013. str. 98.

⁵² § 24 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

⁵³ § 25 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁴ DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2015*. 2015. str. 7.

3.1.3 Výdaje stanovené procentem z příjmů

Podnikatel se může rozhodnout vykázat výdaje nikoliv ve skutečné výši, ale procentem z příjmů resp. paušální částkou. Paušální částka je určena procentem v zákoně o daních z příjmů.

Dle ustanovení § 7 zákona o daních z příjmů může podnikatel uplatnit výdaje ve výši:

- 80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z živnostenského podnikání řemeslného (nejvýše lze uplatnit výdaje do částky 1 600 000 Kč),
- 60 % z příjmů z ostatního živnostenského podnikání (nejvýše lze uplatnit výdaje do částky 1 200 000 Kč),
- 40 % z příjmů z jiné samostatné činnosti (nejvýše lze uplatnit výdaje do částky 800 000 Kč),
- 30 % z příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku (nejvýše lze uplatnit výdaje do částky 600 000 Kč).⁵⁵

Výdaje stanovené procentem z příjmů jsou především uplatňovány, aby se zjednodušilo stanovování základu daně z příjmů OSVČ a současně i zjednodušila její dokladová evidence. Podle § 7 odst. 8 zákona o daních z příjmů je poplatník povinen vést pouze záznamy o příjmech a evidenci pohledávek vzniklých v souvislosti s podnikatelskou či jinou samostatnou výdělečnou činností.⁵⁶

Přestože je tato metoda administrativně méně náročná, nemusí být pro podnikatele v každé situaci výhodná, protože s paušálními výdaji souvisí řada omezení. Je-li od 1.1.2013 součet dílčích základů daně, kde byly uplatněny paušální výdaje, vyšší než 50 % celkového základu daně, pak poplatník nemůže využít:

- odpočitatelnou položku na manželku (manžela),
- daňové zvýhodnění na dítě.⁵⁷

Vyskytuje se řada kritiků, kteří nesouhlasí s principy uplatňovanými při stanovování výdajů formou paušálu. Snaží se přicházet s omezeními, jako jsou výše zmíněná, aby se především omezilo zneužívání této metody.

⁵⁵ § 7 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁶ MACHÁČEK, Ivan. *Fyzické osoby a daň z příjmů 2012*. 2012. str. 46.

⁵⁷ DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2015*. 2015. str. 22.

V případě, že se poplatník rozhodne přejít ze skutečných výdajů na výdaje stanovené formou paušálu, musí se řídit úpravou základu daně dle ustanovení § 23 odst. 8 zákona o daních z příjmů. Poplatník musí upravit základ daně za zdaňovací období předcházející zdaňovanému období, ve které ke změně způsobu uplatňování výdajů došlo. U poplatníků, kteří vedou daňovou evidenci se tak základ daně:

- zvýší o hodnotu pohledávek, které by při úhradě byly zdanitelným příjmem, s výjimkou pohledávek uvedených v § 24 odst. 2 písm. y) zákona o daních z příjmů a přijatých záloh, o cenu nespotřebovaných zásob a o zůstatky vytvořených rezerv,
- sníží o závazky, které by při úhradě byly výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů, s výjimkou zaplacených záloh,
- upraví tak, aby nájemné u finančního leasingu bylo zahrnuto pouze v poměrné výši připadající ze sjednané doby na příslušné zdaňovací období.⁵⁸

Přechod ze skutečných příjmů na příjmy uplatňované formou paušálu je realizován prostřednictvím dodatečného daňového přiznání.⁵⁹

3.1.4 Vedení účetnictví

Další možností, jak podnikatel může evidovat příjmy a výdaje v rámci podnikání nebo samostatné výdělečné činnosti, je vést účetnictví. Hlavním právním předpisem pro vedení účetnictví je zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví (dále jen „zákon o účetnictví“), ve znění pozdějších předpisů, který definuje základní pojmy a upravuje základní účetní zásady, metody a pravidla.

Ministerstvo financí je pověřeno vydávat vyhlášky, které se vztahují k provedení některých ustanovení uvedených v zákoně o účetnictví. Aby se docílilo souladu při používání účetních metod účetními jednotkami, zajišťuje Ministerstvo financí tvorbu a vydávání Českých účetních standardů.⁶⁰

Účetnictví vedou takové fyzické osoby, na které se vztahuje zákon o účetnictví. Účetnictví vedou dle ustanovení § 1 odst. 2 zákona o účetnictví:

- fyzické osoby, které jsou jako podnikatelé zapsány v obchodním rejstříku,

⁵⁸ MACHÁČEK, Ivan. *Fyzické osoby a daň z příjmů 2012*. 2012. str. 47.

⁵⁹ DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2015*. 2015. str. 23.

⁶⁰ BRYCHTA, Ivan, Ivan MACHÁČEK a Ivana PILAŘOVÁ. *Daň z příjmů 2013*. 2013. str. 42.

- ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli, pokud jejich obrat dle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty včetně zdanitelných plnění osvobozených od této daně přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 000 000 Kč,
- ostatní fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí, tedy dobrovolně,
- ostatní fyzické osoby, kterým povinnost vedení účetnictví ukládá zvláštní právní předpis,
- ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli a jsou společníky sdruženými ve společnosti, pokud alespoň jeden ze společníků sdružených v této společnosti je osobou vedoucí účetnictví z důvodů uvedených výše.⁶¹

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že se podnikatel může dobrovolně rozhodnout, zda bude vést účetnictví, pokud k tomu není ze zákona povinen. Důvodem dobrovolného přechodu na vedení účetnictví může být, že prostřednictvím účetnictví podnikatel získává podrobnější informace o podnikatelských aktivitách a financování. Na druhou stranu s vedením účetnictví souvisí vyšší náročnost na zpracování, zpravidla musí být vedení účetnictví předáno do rukou profesionálů.

Podle ustanovení § 9 odst. 4 zákona o účetnictví mohou fyzické osoby použít účetnictví v tzv. zjednodušeném rozsahu,⁶² pokud nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem.

Účetnictví je oproti daňové evidenci rozdílné nejen z hlediska administrativní náročnosti, ale také z hlediska daňových dopadů. Zatímco u daňové evidence, kde finanční prostředky až na výjimky představují okamžité příjmy a výdaje, v účetnictví nastávají složitější a komplexnější situace. V účetnictví se sleduje rozdíl mezi výnosy a náklady, základ daně se tedy vypočítá jako rozdíl výnosů a daňově uznatelných nákladů. Hlavní rozdíly mezi účetnictvím a daňovou evidencí spočívají zejména v následujících odlišně nahlížených situacích, které se týkají:

- zásob,
- závazkových vztahů,

⁶¹ § 1 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

⁶² Blíže viz § 13a zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

- záloh,
- časového rozlišení,
- principu opatrnosti,
- účetních dokladů.⁶³

Zatímco v daňové evidenci jsou zásoby daňovým výdajem ihned při pořízení resp. zaplacení, v účetnictví ovlivňují daňově uznatelné náklady až v okamžiku spotřeby např. až při následném prodeji. Při vedení účetnictví tak není možné uplatňovat praktiku rozšířenou v daňové evidenci při daňové optimalizaci formou hromadného nakupování zásob na sklad na konci roku.

Na základě daňové evidence pohledávky a závazky neovlivňují daňový základ již při svém vzniku, ale až při jejich úhradě, naproti tomu v účetnictví rozhoduje již vznik závazkového vztahu.

Zálohy jsou v daňové evidenci vesměs položky ovlivňující základ daně ihned, v účetnictví jde o zúčtovací vztah, který se promítne do daňového základu až při vzniku závazkového vztahu.

Další podstatné rozdíly souvisejí s časovým rozlišením. Oproti daňové evidenci je účetnictví zásadou časového rozlišení zcela ovládáno. Do nákladů či výnosů účetního období spadá pouze to, co s ním časově a věcně souvisí.

V daňové evidenci se na případná rizika a ztráty nijak zvlášť nehledí, nejsou daňově významné, pouze s výjimkou možnosti tvořit rezervy na budoucí výdaje resp. opravy. V účetnictví je princip opatrnosti pojat podstatně důkladněji, a to prostřednictvím tvorby rezerv a opravných položek.

Pro daňovou evidenci nejsou stanoveny formální povinnosti týkající se podkladových dokladů, důležitá je zde pouze jejich průkaznost. Účetním jednotkám právní předpisy mimo požadavku prokazatelnosti také stanovují formální náležitosti účetních dokladů, pod hrozbou sankce.⁶⁴

⁶³ DĚRGEL, Martin. *Daňová evidence versus účetnictví OSVČ* [online]. [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/>.

⁶⁴ DĚRGEL, Martin. *Daňová evidence versus účetnictví OSVČ* [online]. [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/>.

3.2 Zdanění příjmů s.r.o.

Podnikatel, který se rozhodne vykonávat podnikatelské aktivity v rámci s.r.o. musí počítat se specifickým zdaněním příjmů. Zisk vyprodukovaný společností s ručením omezeným je zdaněn ve dvou stupních:

- u samotné korporace musí být odvedena daň z příjmů právnických osob,
- u společníka je nutné zdanit jeho podíl na zisku tzv. srážkovou daní.⁶⁵

Každý podnikatel by měl před zahájením své činnosti důkladně vyhodnotit, zda je pro něj výhodné podnikat prostřednictvím této právní formy podnikání. Skutečnost, že zisk vyprodukovaný s.r.o. je zdaněn ve dvou stupních může významně ovlivnit rozpočet podnikatele.

V kapitole se budeme zabývat nejprve problematikou daně z příjmů právnických osob a následně srážkovou daní z podílů na zisku. Hlavní právní předpis, ze kterého budeme vycházet bude stejně jako v případě zdanění příjmů OSVČ zákon o daních z příjmů.

Problematikou daně z příjmů právnických osob se zabývá zejména druhá část zákona o daních z příjmů, kde je ihned v úvodu rozlišeno, na koho se tato daň vztahuje. „*Poplatníci jsou daňovými rezidenty České republiky, pokud mají na území České republiky své sídlo nebo místo svého vedení, kterým se rozumí adresa místa, ze kterého je poplatník řízen. Daňoví rezidenti České republiky mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdroje na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí.*“⁶⁶ Poplatník, který nemá na území České republiky své sídlo, má daňovou povinnost, jenž se vztahuje pouze na příjmy za zdrojů na území České republiky. Jedná se o tzv. daňového nerezidenta.⁶⁷

Na úvod této kapitoly je také důležité podotknout, že v evropské úpravě je dani z příjmů právnických osob věnováno o mnoho více pozornosti, než dani z příjmů osob fyzických. A to vzhledem k tomu, že daně odváděné právnickými osobami poměrně velkou měrou ovlivňují správné fungování vnitřního trhu. Naproti tomu daně uvalené na fyzické osoby, až na výjimky, nemají na vnitřní trh téměř žádný vliv.⁶⁸

⁶⁵ BĚHOUNEK, Pavel. *Společnost s ručením omezeným: řešení účetní a daňové problematiky včetně příkladů z praxe 2011/2012*. 2011. str. 37.

⁶⁶ § 17 odst. 3 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁷ § 17 odst. 4 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁸ TERRA, B and P. J. Wattèl. *European tax law*. 2005.

3.2.1 Metodika výpočtu daně z příjmů právnických osob

Tab. 3.2 Schéma pro výpočet daně z příjmů právnických osob

VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ (ÚČETNÍ) - zisk / ztráta
+ položky zvyšující výsledek hospodaření
- položky snižující výsledek hospodaření
OBECNÝ ZÁKLAD DANĚ / DAŇOVÁ ZTRÁTA
- položky odčitatelné od základu daně (§ 34)
- položky snižující základ daně (§ 20)
ZÁKLAD DANĚ SNÍŽENÝ
* sazba daně (§ 21)
DAŇ Z OBECNÉHO ZÁKLADU DANĚ
+ daň ze samostatného základu daně (§ 20b)
CELKOVÁ DAŇOVÁ POVINNOST
- slevy na dani (§ 35)
- zaplacené zálohy na daň
DOPLATEK / PŘEPLATEK

Zdroj: Vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Základ daně z příjmů u právnických osob vychází zpravidla z účetnictví resp. z výsledku hospodaření, který se určí jako rozdíl mezi výnosy a náklady. Principy stanovení základu daně u právnických osob jsou tedy obdobné jako u fyzických osob, které vedou účetnictví (viz kapitola 3.1.4). Podle zákona o daních z příjmů je samozřejmě základ daně dále upravován. Transformace výsledku hospodaření na základ daně z příjmů je poměrně složitý proces, neboť poplatník musí nejen sledovat, na jakých účtech má jednotlivé položky zaúčtovat, ale také se musí zabývat, zda jednotlivé zaúčtované položky jsou daňově účinné.⁶⁹

Na základě zákona o daních z příjmů je možné konstatovat, že až na některé výjimky, jsou u právnických osob **předmětem daně** příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. Může se opět jednat o příjmy (výnosy) peněžní i nepeněžní.

⁶⁹ DVOŘÁKOVÁ, Veronika. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2013/2014*. 2013. str. 99.

Příjmy (výnosy), které nejsou předmětem daně z příjmů právnických osob jsou jasně vymezeny v ustanovení § 18 zákona o daních z příjmů.⁷⁰

Z některých druhů příjmů (výnosů) se za splněných podmínek daň platit nemusí. Také právnické osoby totiž mají své ustanovení, které jim určuje, které příjmy (výnosy) mohou od daně z příjmů osvobodit. Příjmy, které jsou osvobozeny od daně a bylo o nich účtováno, se jednoduše odečítají od výsledku hospodaření. Výčet ***osvobozených příjmů (výnosů)*** je obsažen v ustanovení § 19 zákona o daních z příjmů.⁷¹

Příjmy (výnosy) se poté snižují o ***výdaje (náklady) na dosažení, zajištění a udržení*** zdanitelných příjmů. Výdaje (náklady) by tedy měly být skutečně vynaloženy v daném zdaňovacím období s tím, že by měly souviset se zdanitelným příjmem. Platí obecné pravidlo, že k osvobozenému příjmu nebo příjmu, který není předmětem daně, není možné uplatnit žádný výdaj.

U právnických osob je důležité rozlišovat dva různé základy daně z příjmů, jednak se jedná o obecný základ daně a o tzv. samostatný základ daně. Jednotlivé základy daně si následně charakterizujeme.

Obecný základ daně vychází, jak už bylo výše uvedeno, z účetního výsledku hospodaření, přičemž se respektuje věcná a časová souvislost výnosů a nákladů v daném zdaňovacím období. Výsledek hospodaření se následně musí upravit o položky snižující a zvyšující výsledek hospodaření.

Mezi položky zvyšující výsledek hospodaření se řadí:

- hodnoty zaúčtovaných, avšak daňově neúčinných nákladů,
- hodnoty nezaúčtovaných, avšak zdanitelných výnosů (např. nezaúčtované nepeněžní příjmy, chybně zaúčtované výnosy apod.).

Položky snižující výsledek hospodaření jsou:

- hodnoty zaúčtovaných výnosů, které však nejsou z různých důvodů zahrnovány do základu daně (např. výnosy od daně osvobozené, výnosy, které nejsou předmětem daně),

⁷⁰ Blíže viz § 18 odst. 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁷¹ Blíže viz § 19 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

- hodnoty nezaúčtovaných, avšak daňově účinných nákladů.⁷²

Od vypočteného kladného základu daně má poplatník možnost následně uplatnit **položky odčitatelné od základu daně**, mezi které patří:

- daňová ztráta,
- náklady na vědu a výzkum.⁷³

Dále má poplatník také možnost od základu daně odečíst **položky snižující základ daně** s tím, že nejvyužívanější z nich je odpočet darů vybraným subjektům.⁷⁴

Základ daně se po všech nutných úpravách zaokrouhlí na celé tisíce Kč dolů a vynásobí příslušnou sazbou daně, přičemž standardní **sazba daně** je ve výši 19 %.

Od vypočtené daňové povinnosti může poplatník dle ustanovení § 35 o daních z příjmů odečíst **slevy na dani**. Poplatník má tedy možnost snížit svoji daňovou povinnost o částku:

- 18 000 Kč za každého zaměstnance se zdravotním postižením,
- 60 000 Kč za každého zaměstnance s těžším zdravotním postižením.⁷⁵

V případě, že poplatník platil zálohy na daň tak také odečte zálohy na daň zaplacené ve zdaňovacím období. Po všech nezbytných výpočtech zjistí doplatek či přeplatek na dani.

Důležité je také definovat tzv. **samostatný základ daně**, který upravuje § 20b zákona o daních z příjmů. Samostatný základ daně se vztahuje pouze na poplatníka resp. rezidenta, který dosahuje příjmy ze zdrojů v zahraničí v příslušném zdaňovacím období. Jde o příjmy z dividend, podílů na zisku, vypořádacích podílů, podílů na likvidačním zůstatku, a to ve výši včetně daně sražené v zahraničí. Do samostatného základu daně poplatník nezahrnuje příjmy osvobozené od daně. Sazba daně je pro samostatný základ daně stanovena ve výši 15 %. V případě, že by byla mezi Českou republikou a státem zdroje příjmů uzavřena smlouva o zamezení dvojího zdanění, je nutné se primárně řídit ustanoveními této smlouvy.⁷⁶

⁷² DVOŘÁKOVÁ, Veronika. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2013/2014*. 2013. str. 104.

⁷³ § 34 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁴ Blíže viz § 20 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁵ § 35 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁶ DVOŘÁKOVÁ, Veronika. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2013/2014*. 2013. str. 105.

3.2.2 Zdanění vyplaceného podílu na zisku

Aby bylo daňové zatížení s.r.o. posouzeno komplexně, je důležité se zabývat také zdaněním vyplaceného podílu na zisku.

Skutečnost, že společník s.r.o. má právo na podíl na zisku vychází z ustanovení § 34 zákona o obchodních korporacích. „*Podíl na zisku se stanoví na základě řádné nebo mimořádné účetní závěrky schválené nejvyšším orgánem obchodní korporace. Lze jej rozdělit pouze mezi společníky, ledaže společenská smlouva určí jinak.*“⁷⁷

Na základě ustanovení § 36 zákona o daních z příjmů podléhá podíl na zisku z účasti na s.r.o. tzv. **srážkové dani**, jejíž sazba činí 15 %. Tato sazba se vztahuje pro tuzemské společníky bez ohledu na to, zda je společníkem právnická či fyzická osoba. Právnické osoby však tuto daň za určitých podmínek platit nemusí. V případě, že je společníkem mateřská společnost se sídlem v EU, mohou být vyplacené podíly na zisku osvobozeny od této daně.⁷⁸

V případě, že je podíl na zisku vyplacen zahraničnímu společníkovi, je nutné brát v úvahu uzavřené smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Snahou poplatníků i jednotlivých států je dvojí zdanění maximálně eliminovat, neboť tento jev působí negativně na motivaci investorů a jejich ochotu v dané zemi investovat.⁷⁹

Odpovědnost za provedení srážky a odvedení srážkové daně je na samotné korporaci. Podíl na zisku zdaněný srážkovou daní plynoucí společníkovi, jenž je fyzickou osobou, se tedy u něho dále nezdaňuje a neuvádí do jeho daňového přiznání, pokud jej tedy podává.⁸⁰

3.3 Pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění

Kromě daně z příjmů je také důležité se zabývat odvody na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, neboť tyto vynaložené finanční prostředky značnou měrou ovlivňují rozpočet daného podnikatele. Tyto typy pojištění se vztahují zejména na OSVČ.

⁷⁷ § 34 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích

⁷⁸ BĚHOUNEK, Pavel. *Společnost s ručením omezeným: řešení účetní a daňové problematiky včetně příkladů z praxe 2011/2012*. 2011. str. 42-43.

⁷⁹ AULT, J. H. and B. J. ARNOLD. *Comparative income taxation: a structural analysis*. 2004.

⁸⁰ BĚHOUNEK, Pavel. *Společnost s ručením omezeným: řešení účetní a daňové problematiky včetně příkladů z praxe 2011/2012*. 2011. str. 42.

3.3.1 Pojistné na sociální zabezpečení

V sociálním zabezpečení je nutné rozlišovat účast na nemocenském pojištění, účast na důchodovém pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.⁸¹

Jelikož je sociální zabezpečení rozčleněno do výše uvedených směrů, vztahuje se k němu poměrně velké množství právních předpisů. Za nejdůležitější právní předpisy týkající se problematiky sociálního zabezpečení je možné považovat:

- zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (dále jen „zákon o pojistném na sociální zabezpečení“), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Poplatníky pojistného na sociální zabezpečení jsou podle ustanovení § 3 zákona o pojistném na sociální zabezpečení:

- zaměstnanci,
- zaměstnavatelé,
- osoby samostatně výdělečně činné,
- osoby účastné dobrovolného důchodového pojištění.⁸²

Vzhledem ke zvolenému tématu diplomové práce je pro nás podstatné, že mezi poplatníky pojistného na sociální zabezpečení se řadí OSVČ. Důležité je podotknout, že poplatníkem pojistného na důchodovém pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti je pouze taková OSVČ, která je podle zákona o důchodovém pojištění účastna právě tohoto druhu pojištění.⁸³ Nemocenské pojištění OSVČ je dobrovolné.⁸⁴

⁸¹ TRNKOVÁ, Ludmila a Marta ŽENÍŠKOVÁ. *Pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných: podle právního stavu k 1.1.2007*. 2007. str. 10.

⁸² § 3 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

⁸³ Za jakých podmínek je OSVČ účastna důchodového pojištění je uvedeno v § 9 zákona 30/1995 o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁴ TRNKOVÁ, Ludmila a Marta ŽENÍŠKOVÁ. *Pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných: podle právního stavu k 1.1.2007*. 2007. str. 13.

„Výše pojistného se stanoví procentní sazbou z vyměřovacího základu zjištěného za rozhodné období.“⁸⁵ Tímto způsobem zákon upravuje způsob výpočtu pojistného.

Vyměřovací základ u OSVČ vychází z daňového základu, a to i u OSVČ, které vedou daňovou evidenci. Za daňový základ se považuje dílčí základ daně stanovený § 7 zákona o daních z příjmů. Pro účely účasti na pojištění na sociální zabezpečení se OSVČ rozdělují na OSVČ vykonávající hlavní samostatnou výdělečnou činnost a OSVČ vykonávající vedlejší samostatnou činnost.⁸⁶ Vyměřovací základ si OSVČ stanovuje samostatně v rozmezí mezi svým minimálním vyměřovacím základem a mezi maximálním vyměřovacím základem. Minimálním vyměřovacím základem je 50 % daňového základu, nesmí však být nižší než tzv. absolutní minimální vyměřovací základ. Absolutní měsíční minimální vyměřovací základ je u OSVČ vykonávající hlavní výdělečnou činnost 25 % z průměrné mzdy a u OSVČ vykonávající vedlejší činnost 10 % z průměrné mzdy. Vyměřovací základ se zaokrouhluje na celé Kč nahoru.

Sazby pojistného podle ustanovení § 7 zákona o pojistném na sociální zabezpečení činí:

- 29,2 % z vyměřovacího základu (z toho 28 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti), jde-li o OSVČ účastnou důchodového pojištění, která není po celé rozhodné období účastna důchodového spoření,
- 26,2 % z vyměřovacího základu (z toho 25 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti), jde-li o OSVČ účastnou důchodového pojištění, která je aspoň po část rozhodného období účastna důchodového spoření,
- 2,3 % z vyměřovacího základu, jde-li o OSVČ účastnou nemocenského pojištění.

U OSVČ pro odvod pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti je **rozhodným obdobím** kalendářní rok. V případě, že je OSVČ účastna nemocenského pojištění je rozhodným obdobím kalendářní měsíc.⁸⁷

⁸⁵ § 4 zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁶ Rozdíl mezi OSVČ vykonávající hlavní samostatnou výdělečnou činnost a OSVČ vykonávající vedlejší samostatnou činnost - viz § 10 zákona 30/1995 o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁷ ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Pojistné na sociální zabezpečení: zaměstnavatelů, zaměstnanců, OSVČ, dobrovolně důchodově pojištěných*. 2013. str. 61.

3.3.2 Zdravotní pojištění

Veřejné zdravotní pojištění je typ zákonného pojištění, na jehož základě je hrazena zdravotní péče poskytnutá pojištěnci s cílem zachovat nebo zlepšit jeho zdravotní stav.⁸⁸

Veřejné zdravotní pojištění upravují především dva stěžejní právní předpisy:

- zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění (dále jen „zákon o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění“), ve znění pozdějších předpisů.

Plátcí pojistného na zdravotní pojištění jsou dle výše uvedených zákonů zaměstnavatelé, stát a pojištěnci. Pojištěnec je plátcem pojistného pokud:

- je zaměstnancem vykonávající činnost, ze které mu plynou nebo by měly plynout příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků dle § 6 zákona o daních z příjmů,
- je osobou samostatně výdělečně činnou,
- je osobou bez zdanitelných příjmů.

Pro účely diplomové práce je stejně jako u pojistného na sociální zabezpečení podstatné, že mezi plátcem pojistného na zdravotní pojištění se řadí OSVČ.

Výše pojistného na zdravotní pojištění je upraveno v ustanovení § 2 zákona o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění. „*Výše pojistného činí 13,5 % z vyměřovacího základu za rozhodné období.*“⁸⁹ Plátcem je povinen si výši pojistného vypočítat sám. Pojistné se zaokrouhluje na celé Kč směrem nahoru.

Vyměřovací základ od roku 2006 činí 50 % příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti, po odpočtu výdajů vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmů podle zákona o daních z příjmů. Vyměřovací základ nemůže být nižší než minimální vyměřovací základ, který se odvozuje z poloviny průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za kalendářní rok, který o 2 roky předchází roku, pro který je vyměřovací základ stanovován.

⁸⁸ TRNKOVÁ, Ludmila a Marta ŽENÍŠKOVÁ. *Pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných: podle právního stavu k 1.1.2007*. 2007. str. 11.

⁸⁹ § 2 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Jsou výjimky, kdy se minimální vyměřovací základ daně na OSVČ nevztahuje. Minimální vyměřovací základ neplatí pro OSVČ:

- za kterou je plátcem pojistného také stát,
- která je současně zaměstnávána a v zaměstnání platí pojistné vypočtené alespoň z minimálního vyměřovacího základu stanoveného pro zaměstnance,
- která pečuje alespoň o 1 dítě do 7 let věku nebo nejméně o 2 děti do 15 let věku,
- která je osobou s těžkým tělesným, smyslovým nebo mentálním postižením, která je držitelem průkazu ZTP podle zvláštního právního předpisu,
- která měla v době pracovní neschopnosti nárok na výplatu nemocenského nebo peněžité pomoci v mateřství jako OSVČ,
- která dosáhla věku potřebného pro nárok na starobní důchod, avšak nesplňuje podmínku potřebné doby zaměstnání pro jeho přiznání.⁹⁰

Rozhodným obdobím u OSVČ je kalendářní rok, za který se pojistné platí. Platba pojistného je realizována formou záloh na pojistné a doplatku pojistného.⁹¹

3.4 Rozdíly mezi OSVČ a s.r.o. vyplývající z kapitoly

Tab. 3.3 Rozdíly mezi OSVČ a s.r.o. vyplývající z kapitoly 3

OSVČ
Odvádí daň z příjmů fyzických osob (15 %) + pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění.
Má možnost vést daňovou evidenci.
Má možnost uplatnit paušální výdaje.
Má možnost uplatnit slevu na poplatníka, manželku apod.
Společnost s ručením omezeným
Podléhá zdanění ve dvou stupních: daň z příjmů právnických osob (19 %) + srážková daň (15 %).
Musí vést účetnictví.

Zdroj: Vlastní zpracování dle informací obsažených v kapitole 3

⁹⁰ ČERVINKA, Tomáš a Antonín DANĚK. *Zdravotní pojištění 2010: zaměstnavatelů, zaměstnanců, OSVČ*. 2010. str. 94-96.

⁹¹ TRNKOVÁ, Ludmila a Marta ŽENÍŠKOVÁ. *Pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných: podle právního stavu k 1.1.2007*. 2007. str. 137.

K oběma právním formám podnikání, které jsou předmětem této diplomové práce, se vztahuje poměrně komplikovaná problematika týkající se daní z příjmů a jiných odvodů.

OSVČ musí odvádět nejen daň z příjmů fyzických osob, která má sazbu ve výši 15 %, ale také odvody pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění.

Pro s.r.o. je naopak charakteristické, že její zisk je zdaňován ve dvou fázích. Společnost s ručením omezeným odvádí daň z příjmů právnických osob se sazbou daně ve výši 19 %. Mimo to však musí být také zdaněn vyplacený podíl na zisku společníka srážkovou daní, jejíž sazba činí 15 %.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že jak OSVČ, tak s.r.o. mají z hlediska zdanění příjmů svá specifika. Nemůžeme tedy úplně jednoznačně konstatovat, která právní forma podnikání je v tomto ohledu výhodnější oproti té druhé. Obecně však platí, že zdanění zisku ve dvou fázích u s.r.o., staví tuto právní formu podnikání do nevýhody oproti OSVČ.

Skutečnost, že z hlediska zdanění příjmů je výhodnější zvolit jako právní formu podnikání OSVČ než s.r.o. potvrdila v jednom z rozhovorů také manažerka daňového oddělení mezinárodní poradenské společnosti Mazars s.r.o. „Obecně se dá říci, že čistě z pohledu odvodů daně a pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění je téměř vždy výhodnější podnikání osoby samostatně výdělečně činné v porovnání se situací, kdy fyzická osoba podniká prostřednictvím společnosti s ručením omezeným.“⁹² Důležité je však zmínit, že je možné se setkat se situacemi, ve kterých by bylo vhodnější podnikat jako s.r.o. Jedná se o případy, kdy jsou v souvislosti s dosažením, zajištěním a udržením příjmů dosahovány vysoké skutečné výdaje, tedy pokud je základ daně minimální či je dokonce dosahováno ztráty. V takovýchto případech musí obvykle OSVČ stále odvádět pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění alespoň v minimální výši (viz kapitola 3.3).⁹³

Dalším rozdílem mezi OSVČ a s.r.o. je, že OSVČ má za určitých podmínek možnost vést daňovou evidenci místo účetnictví, které je nutné vést v případě s.r.o. Ve srovnání s účetnictvím je u daňové evidence nesporně výhodná její nižší administrativní náročnost i menší požadavky na technické zabezpečení. Na druhé straně však pokrývá pouze potřeby týkající se daňové povinnosti a již méně vypovídá o efektivitě řízení podnikání.

⁹² Živnost, nebo eseróčko? Nové možnosti nevyváží staré nedostatky [online]. [cit. 2015-04-02]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/>.

⁹³ Živnost, nebo eseróčko? Nové možnosti nevyváží staré nedostatky [online]. [cit. 2015-04-02]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/>.

Mezi další výhody OSVČ je možné zařadit možnost uplatnění výdajů stanovených procentem z příjmů resp. paušálních výdajů. Pomocí tohoto principu může OSVČ za určitých okolností ušetřit značné finanční prostředky a využít tak paušálních výdajů ve svůj prospěch. Výdaje stanovené procentem z příjmů jsou také uplatňovány, aby se zjednodušilo stanovování základu daně z příjmů OSVČ a současně i zjednodušila její dokladová evidence. Je však důležité podotknout, že tato metoda nemusí být pro podnikatele v každé situaci výhodná, protože s paušálními výdaji souvisí také řada omezení. S těmito omezeními přicházejí především osoby, které nesouhlasí s tímto principem a snaží se tak omezit zneužívání této metody.

Další nespornou výhodou je pro OSVČ, že může využít některé typy slev na dani z příjmů fyzických osob, které se na s.r.o. nevztahují. Může se jednat například o slevu na poplatníka či manželku.

4 Srovnání nejdůležitějších rozdílů na základě modelových příkladů

Teoretické poznatky obsažené v předešlých částech práce budou v této kapitole demonstrovány na modelových příkladech. Snahou bude především potvrdit určitá tvrzení vyplývající z dosavadní práce.

Budou namodelovány dvě odlišné situace, jednak se bude jednat o podnikání s nízkou mírou reinvestic a následně o podnikání založeném na vysokých reinvesticích. Na tyto typy podnikání budou vytvořeny modelové příklady, ze kterých by mělo být patrné jaká právní forma podnikání z hlediska zdanění příjmů je pro dané podnikatelské prostředí vhodná. Na modelovém příkladu 1 bude znázorněna výhodnost uplatnění paušálních výdajů při podnikání jako OSVČ.

Důležité je podotknout, že vytvořené modelové příklady budou ve zjednodušené podobě a některé účetní údaje budou abstrahovány. Poznatky plynoucí z těchto příkladů budou tedy pouze obecného charakteru.

4.1 Modelový příklad 1 - podnikání s nízkou mírou reinvestic

První modelový příklad se vztahuje k typu podnikání, během kterého jsou pouze v malé míře investovány finanční prostředky plynoucí z podnikání znovu nazpět. Příklad obsahuje tři možné verze zdanění příjmů z tohoto typu podnikání, a to zdanění příjmů v rámci OSVČ uplatňující skutečné výdaje, OSVČ uplatňující paušální výdaje a společnosti s ručením omezeným s jediným společníkem.

Jedním z hlavních předpokladů u modelového příkladu je, že se jedná o podnikatele vykonávající činnost prostřednictvím živnostenského oprávnění, konkrétně se jedná o živnost řemeslnou. V roce 2014 jeho celkové příjmy z podnikatelské činnosti činily 800 000 Kč a výdaje byly ve výši 300 000 Kč. Podnikatel má manželku, která si přivydělává pouze formou sezonních brigád. Společně spolu vychovávají jedno dítě.

V praxi by výše uvedenou situaci mohla znázorňovat např. činnost malíře pokojů podnikajícího na základě živnostenského zákona, jehož příjem je hlavním zdrojem rodinného rozpočtu.

4.1.1 OSVČ uplatňující skutečné výdaje

Tab. 4.1 Schéma zdanění příjmů OSVČ uplatňující skutečné výdaje (v Kč)

Příjmy	800 000
Skutečné výdaje	300 000
ZÁKLAD DANĚ	500 000
DAŇ (15%)	75 000
Sleva na poplatníka	24 840
Sleva na manželku	24 840
DAŇ PO UPLATNĚNÍ SLEV	25 320
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	13 404
DAŇ PO UPLATNĚNÍ DAŇOVÉHO ZVÝHODNĚNÍ	11 916
ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	33 750
SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ	73 000
DAŇ A ODVODY CELKEM	118 666

Zdroj: Vlastní zpracování

V rámci tohoto příkladu je jako první namodelována situace, kdy podnikatel vykonává činnost jako OSVČ, která vede daňovou evidenci a uplatňuje skutečné výdaje.

Nejdříve je nutné vyčíslit *daň z příjmů fyzických osob* (metodika výpočtu viz kapitola 3.1.1). V našem případě je základ daně z příjmů fyzických osob tvořen příjmy ze samostatné činnosti podle ustanovení § 7 zákona o daních z příjmů. Výše příjmů zahrnovaných do základu daně činí 800 000 Kč. Tyto příjmy se snižují o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Příjmy tedy snížíme o 300 000 Kč. Vznikne nám tak základ daně ve výši 500 000 Kč.

V případě, že se u poplatníka vyskytují položky odčitatelné od základu daně⁹⁴ a nezdani-
telné části základu daně,⁹⁵ je možné těmito položkami upravit základ daně. Vzhledem k tomu, že v našem případě nebyly u podnikatele tyto částky identifikovány, nelze základ daně nijak upravit.

⁹⁴ Blíže viz § 34 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁵ Blíže viz § 15 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Daň z příjmů fyzických osob zjistíme, že základ daně zaokrouhlíme na celá sta Kč dolů a vynásobíme sazbou daně. Podle ustanovení § 16 zákona o daních z příjmů je sazba daně ve výši 15 %. Vyjde nám tak daň, která činí 75 000 Kč.

Poplatník má možnost uplatnit některé slevy na dani. Podle § 35 zákona o daních z příjmů může uplatnit slevu na poplatníka ve výši 24 840 Kč a slevu na manželku také ve výši 24 840 Kč.

Jelikož poplatník vychovává jedno dítě, má také dle ustanovení § 35c zákona o daních z příjmů nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě s ním žijící ve společně hospodařící domácnosti ve výši 13 404 Kč.

Po uplatnění všech slev a daňového zvýhodnění musí poplatník zaplatit daň z příjmů fyzických osob v konečné výši 11 916 Kč.

Dále je nutné vypočítat výši **pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění** (metodika výpočtu viz kapitola 3.3). Při výpočtu předpokládáme, že poplatník není účasten nemocenského pojištění a důchodového spoření. Vyměřovací základ pro pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění vychází z totožné hodnoty, a to z výše dílčího základu daně stanoveného dle § 7 zákona o daních z příjmů. Vyměřovacím základem je poté v obou případech 50 % tohoto základu daně, což je v našem případě 250 000 Kč.

Podle § 7 zákona o pojistném na sociální zabezpečení počítáme se sazbou pojistného, která činí 29,2 % z vyměřovacího základu. Výše pojistného na sociální zabezpečení, kterou musí poplatník odvést je tak ve výši 73 000 Kč. Z této hodnoty se odvádí 28 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti.

Výše pojistného na zdravotní pojištění činí 13,5 % z vyměřovacího základu za rozhodné období.⁹⁶ Rozhodným obdobím u OSVČ je kalendářní rok. V našem případě tak musí poplatník odvést pojistné na zdravotní pojištění ve výši 33 750 Kč.

Když shrneme výše uvedené výpočty, tak OSVČ uplatňující skutečné výdaje musí zaplatit daň z příjmů fyzických osob (11 916 Kč), pojistné na sociální zabezpečení (73 000 Kč) a pojistné na zdravotní pojištění (33 750 Kč). Daň a odvody tak u OSVČ celkem činí 118 666 Kč.

⁹⁶ § 2 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů

4.1.2 OSVČ uplatňující paušální výdaje

Tab. 4.2 Schéma zdanění příjmů OSVČ uplatňující paušální výdaje (v Kč)

Příjmy	800 000
Paušální výdaje (80%)	640 000
ZÁKLAD DANĚ	160 000
DANĚ (15%)	24 000
Sleva na poplatníka	24 840
DANĚ PO UPLATNĚNÍ SLEV	0
ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	20 976
SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ	23 360
DANĚ A ODVODY CELKEM	44 336

Zdroj: Vlastní zpracování

Zde je vyobrazena situace, kdy podnikatel vykonává svoji činnost jako OSVČ a při tom uplatňuje metody paušálních výdajů resp. výdajů stanovených jako procento z příjmů (viz kapitola 3.1.3).

Opět je třeba nejprve vypočítat *daň z příjmů fyzických osob* stejně jako v předešlém případě. Vzhledem k tomu, že jsou výdaje uplatňovány jako procento z příjmů, nastanou při výpočtu zásadní změny.

V tomto případě je základ daně z příjmů fyzických osob opět tvořen příjmy ve výši 800 000 Kč. Jelikož ze zadání příkladu vyplývá, že podnikateli příjmy plynou z živnostenského podnikání řemeslného, tak má možnost dle ustanovení § 7 zákona o daních z příjmů uplatnit výdaje ve výši 80 % z těchto příjmů. Paušální výdaje tak mají hodnotu 640 000 Kč. Základ daně činí 160 000 Kč.

Když základ daně vynásobíme sazbou daně (15 %), vyjde nám daň z příjmů fyzických osob ve výši 24 000 Kč.

Zásadní změna při uplatňování paušálních výdajů spočívá v tom, že poplatník si nemůže uplatnit slevu na manželku a také nemá nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě. Pokud by poplatník uplatňoval skutečné výdaje, mohl by výše uvedených slev využít. Tato skutečnost je ostatně patrná na předešlé situaci (viz kapitola 4.1.1). Podnikatel má pouze možnost si uplatnit slevu na poplatníka ve výši 24 840 Kč. V našem případě po uplatnění této slevy daň z příjmů fyzických osob činí 0 Kč.

Dále je také třeba vypočítat **pojistné na sociální zabezpečení**. Opět předpokládejme, že poplatník není účasten nemocenského pojištění a zároveň důchodového spoření. Vyměřovacím základem je 50 % ze základu daně, což je v našem případě 80 000 Kč. Vynásobením vyměřovacího základu sazbou pojistného (29,2 %) dostaneme hodnotu 23 360 Kč, což je výše pojistného na sociální zabezpečení.

Při výpočtu pojistného na **zdravotní pojištění** není možné pracovat s vyměřovacím základem ve výši 80 000 Kč, jak tomu bylo v případě pojistného na sociální zabezpečení. Vyměřovací základ totiž nemůže být nižší než minimální vyměřovací základ, který se odvozuje z poloviny průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za kalendářní rok, který o 2 roky předchází roku, pro který je vyměřovací základ stanovován (viz kapitola 3.3.2). V naší situaci má minimální vyměřovací základ hodnotu 155 378 Kč. Když minimální vyměřovací základ vynásobíme sazbou pojistného (13,5 %), dostáváme pojistné na zdravotní pojištění ve výši 20 976 Kč.

Sečteme-li výši daně z příjmů fyzických osob (0 Kč), pojistné na sociální zabezpečení (23 360 Kč) a pojistné na zdravotní pojištění (20 976 Kč), zjistíme, že OSVČ uplatňující paušální výdaje musí celkem zaplatit 44 336 Kč.

4.1.3 Společnost s ručením omezeným

Tab. 4.3 Schéma zdanění příjmů s.r.o. (v Kč)

Výnosy	800 000
Náklady	300 000
ZÁKLAD DANĚ	500 000
DAŇ (19%)	95 000
Dividenda	405 000
SRÁŽKOVÁ DAŇ (15%)	60 750
DAŇE CELKEM	155 750

Zdroj: Vlastní zpracování

Jako další si představíme situaci, kdy poplatník podniká prostřednictvím s.r.o. Důležitým předpokladem je, že podnikatel, jakožto jediný společník si vyplácí veškerý zisk po zdanění a nemá již žádné další příjmy.

Jak bylo v práci uvedeno zdanění příjmů s.r.o. je specifické zejména v tom, že zisk vy-

produkovaný touto korporací je zdaněn ve dvou stupních.

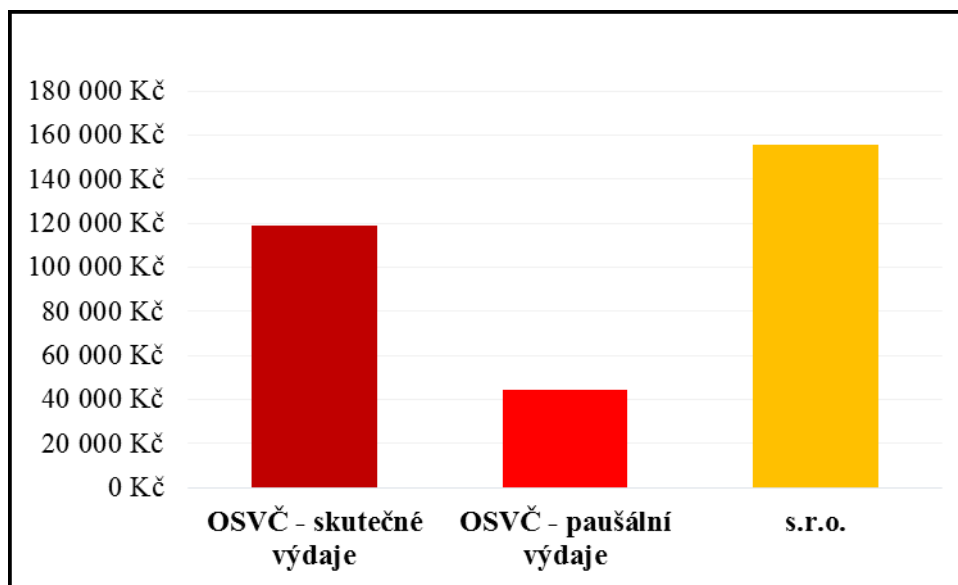
Nejprve je třeba vypočítat **daň z příjmů právnických osob** (metodika výpočtu viz kapitola 3.2.1). Základ daně z příjmů právnických osob vychází z výsledku hospodaření, který se určí jako rozdíl mezi výnosy a náklady. V našem případě jsou výnosy ve výši 800 000 Kč a náklady činí 300 000 Kč. Základ daně z příjmů právnických osob je tedy 500 000 Kč. Jelikož v zadání příkladu nejsou zahrnuty žádné položky odčitatelné od základu daně a položky snižující základ daně, není možné základ daně dále upravovat. Základ daně tedy vynásobíme sazbou daně (19 %) a vyjde nám daň z příjmů právnických osob ve výši 95 000 Kč.

Abychom daňové zatížení s.r.o. posoudili komplexně, je nutné se zabývat také zdaněním vyplaceného podílu na zisku. Podíl na zisku z účasti společníka na s.r.o. dle § 36 zákona o daních z příjmů podléhá **srážkové dani**, jejíž sazba je 15 %. V naší situaci je podíl na zisku z účasti společníka na s.r.o. ve výši 405 000 Kč. Srážková daň tak činí 60 750 Kč.

Po sečtení daně z příjmů právnických osob (95 000 Kč) a srážkové daně (60 750 Kč), nám vyjde celkové daňové zatížení ve výši 155 750 Kč.

4.1.4 Srovnání

Graf 4.1 Výše odvodů u vybraných právních forem podnikání

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu 4.1 je jednoznačně patrné, že v rámci modelového příkladu 1 je nejvýhodnější právní formou podnikání OSVČ uplatňující paušální výdaje. Naopak nejméně výhodné je

podnikání prostřednictvím s.r.o.

Z výsledků vyplývá, že v obdobných situacích, jsou odvody u OSVČ uplatňující skutečné výdaje podstatně vyšší než je tomu u OSVČ uplatňující výdaje paušální. Jelikož bylo v zadání příkladu uvedeno, že se jedná o živnostenské podnikání řemeslné, tak jsme podle § 7 zákona o daních z příjmů uplatnili výdaje ve výši 80 %. Tato skutečnost je bezesporu hlavním důvodem, proč OSVČ uplatňující paušální výdaje má nejnižší výši odvodů.

Při zdanění příjmů prostřednictvím OSVČ uplatňující skutečné výdaje je možné považovat za výhodu možnost uplatnit slevu na manželku a také nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě.

Obecně se za negativum u OSVČ považuje z pohledu poplatníka, že musí mimo daně z příjmů fyzických osob odvádět také pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění.

Na základě modelového příkladu však bylo potvrzeno, že ve většině případech je z hlediska zdanění příjmů výhodnější podnikat právě jako OSVČ než s.r.o. Je to dáno tím, že zisk vyprodukovaný s.r.o. je zdaněn ve dvou stupních. Jednak je třeba odvést daň z příjmů právnických osob a následně je také nutné zdanit vyplacený podíl na zisku srážkovou daní.

4.2 Modelový příklad 2 - podnikání s vysokou mírou reinvestic

Druhý modelový příklad znázorňuje opačnou situaci oproti příkladu předcházejícímu. Jedná se o typ podnikání, ve kterém jsou v souvislosti s dosažením, zajištěním a udržením příjmů dosahovány vysoké skutečné výdaje. Jde tedy o podnikání s vysokou mírou reinvestic. Přestože se tato situace nevyskytuje v takové míře jako situace v předchozím modelovém příkladu, je nutné ji vyobrazit, neboť přináší významný efekt při zdanění příjmů.

Mezi základní předpoklad modelového příkladu patří, že se jedná o podnikatele vykonávající činnost na základě živnostenského zákona. Dalším důležitým předpokladem je, že téměř veškeré finanční prostředky plynoucí z podnikatelské činnosti, jsou následně investovány do podnikání. Za rok 2014 podnikatelovi příjmy dosáhly hodnoty 500 000 Kč a výdaje činily 450 000 Kč.

V praxi by se výše uvedená situace mohla vztahovat na podnikatele, jehož hlavním cílem je prostřednictvím reinvestic, neustále zvyšovat hodnotu svého podnikání. Toto podnikání by v budoucnu mohl prodat nebo předat nějaké jiné osobě.

4.2.1 OSVČ

Tab. 4.4 Schéma zdanění příjmů OSVČ (v Kč)

Příjmy	500 000
Výdaje	450 000
ZÁKLAD DANĚ	50 000
DAŇ (15%)	7 500
Sleva na poplatníka	24 840
DAŇ PO UPLATNĚNÍ SLEV	0
ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	20 976
SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ	22 680
DAŇ A ODVODY CELKEM	43 656

Zdroj: Vlastní zpracování

Jako první je znázorněna situace, kdy poplatníkem bude OSVČ, která vede daňovou evidenci a uplatňuje skutečné výdaje.

Nejprve vyčíslíme *daň z příjmů fyzických osob*. Příjmy vztahující se k tomuto příkladu jsou tvořeny příjmy ze samostatné činnosti dle ustanovení § 7 zákona o daních z příjmů. Základ daně zjistíme jako rozdíl mezi příjmy (500 000 Kč) a výdaji (450 000 Kč), které byly vynaloženy na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Základ daně tedy v naší situaci činí 50 000 Kč.

Základ daně nemůžeme dále upravovat, protože zadání příkladu neobsahuje žádné položky odčitatelné od základu daně a nezdánitelné části základu daně. Základ daně tedy zaokrouhlíme na celá sta Kč dolů a vynásobíme sazbou daně (15 %). Vyjde nám tak daň z příjmů fyzických osob ve výši 7 500 Kč.

Jelikož v rámci tohoto příkladu poplatník nemá manželku ani nevychovávat dítě, nemůže uplatnit slevu na manželku a nemá nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě. Může pouze na základě ustanovení § 35 zákona o daních z příjmů uplatnit slevu na poplatníka ve výši 24 840 Kč. Po uplatnění slevy na poplatníka má daň z příjmů fyzických osob hodnotu 0 Kč.

Protože se jedná o OSVČ, je samozřejmě nutné vypočítat výši *pojistného na sociální zabezpečení* a *zdravotní pojištění*. Při výpočtu předpokládáme, že poplatník není účasten nemocenského pojištění a důchodového spoření. Jelikož skutečný (vypočtený) vyměřovací základ,

který je pouze ve výši 25 000 Kč, je nižší než minimální vyměřovací základ, je třeba počítat pojistné na sociální zabezpečení i zdravotní pojištění z minimálního vyměřovacího základu určeného zákonem.

Ze zákona tak musí poplatník odvést pojistné na sociální zabezpečení ve výši 22 680 Kč a pojistné na zdravotní pojištění ve výši 20 976 Kč. Jelikož nám vyšlo, že daň z příjmů fyzických osob má hodnotu 0 Kč, poplatník celkem odvede částku 43 656 Kč.

4.2.2 Společnost s ručením omezeným

Tab. 4.5 Schéma zdanění příjmů s.r.o. (v Kč)

Výnosy	500 000
Náklady	450 000
ZÁKLAD DANĚ	50 000
DAŇ (19%)	9 500
Dividenda	40 500
SRÁŽKOVÁ DAŇ (15%)	6 075
DAŇE CELKEM	15 575

Zdroj: Vlastní zpracování

Zde je namodelována situace, ve které podnikatel vykonává činnost v rámci s.r.o. Předpokladem je, že podnikatel je jediným společníkem a vyplácí si veškerý zisk po zdanění. Podnikateli neplynou žádné další příjmy z jiných činností.

Jak již bylo v práci několikrát uvedeno, zisk vyprodukovaný s.r.o. je zdaněn ve dvou stupních.

Nejprve vyčíslíme *daň z příjmů právnických osob*. Základ daně z příjmů právnických osob určíme podle výsledku hospodaření, který se vypočítá jako rozdíl mezi výnosy a náklady. V našem případě mají výnosy hodnotu 500 000 Kč a náklady jsou ve výši 450 000 Kč. Základ daně z příjmů právnických osob je tedy 50 000 Kč.

V zadání příkladu nejsou obsaženy žádné položky odčitatelné od základu daně a položky snižující základ daně, není možné základ daně dále upravovat. Základ daně vynásobíme sazbou daně, která činí 19 %. Vyjde nám tak daň z příjmů právnických osob ve výši 9 500 Kč.

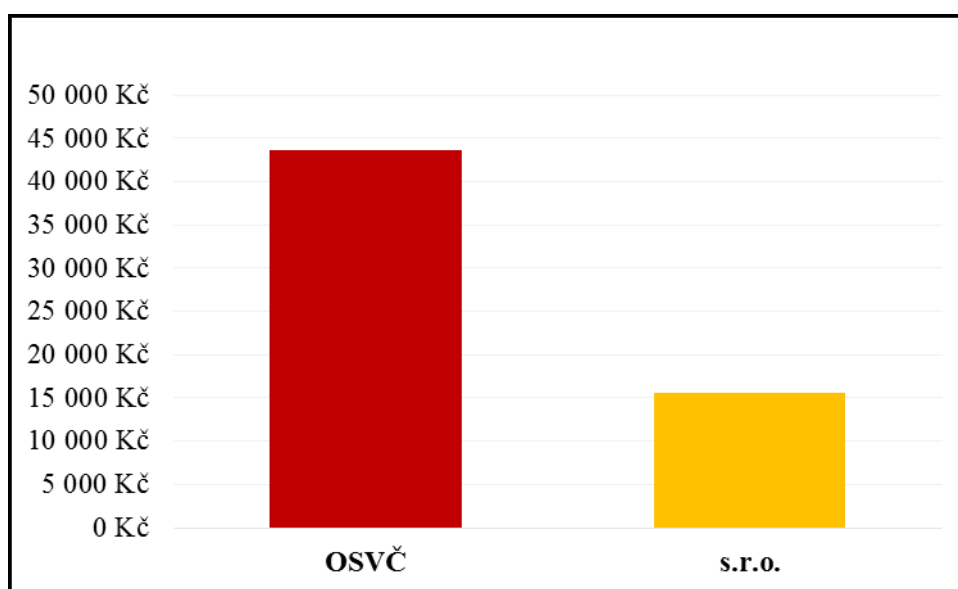
V druhé fázi je třeba se zabývat zdaněním vyplaceného podílu na zisku. Podíl na zisku z účasti společníka na s.r.o. dle § 36 zákona o daních z příjmů podléhá *srážkové dani*, jejíž

sazba je ve výši 15 %. V našem případě podíl na zisku z účasti společníka na s.r.o. činí 40 500 Kč. Hodnota srážkové daně je tak ve výši 6 075 Kč.

Sečteme-li výši daně z příjmů právnických osob (9 500 Kč) a hodnotu srážkové daně (6 075 Kč), zjistíme, že poplatník musí na daních zaplatit 15 575 Kč.

4.2.3 Srovnání

Graf 4.2 Výše odvodů u vybraných právních forem podnikání

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu 4.2 vyplývá, že v situaci vyobrazené ve druhém modelovém příkladu, tedy při podnikání s vysokou mírou reinvestic, je výhodné podnikat prostřednictvím s.r.o. Výše odvodů je v takovémto případě o poznání nižší u s.r.o., než je tomu v případě OSVČ.

Pokud se podnikatel rozhodne jít cestou vysokých reinvestic, je logické, že základ daně bude v takovém případě na velice nízké úrovni. Tato skutečnost byla potvrzena na základě výpočtů v modelovém příkladu.

Z výpočtů jednoznačně vyplývá, že pokud se vyskytne při zdanění příjmů s.r.o. základ daně na nízké úrovni, je výše daňového zatížení minimální.

Komplikovanější situace je při zdanění příjmů OSVČ. Nízký základ daně způsobí nízkou výši daně z příjmů fyzických osob. Problém však nastává při výpočtu pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění. V případě, že je skutečný (vypočtený) vyměřovací základ nižší než minimální vyměřovací základ, je nutné vypočítat pojistné na sociální zabezpečení a

zdravotní pojištění z minimálního vyměřovacího základu určeného zákonem.

Přestože OSVČ disponuje nízkým základem daně, musí stále odvádět pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění alespoň v minimální výši stanovené zákonem. Tato skutečnost staví OSVČ do nevýhody oproti s.r.o.

5 Závěr

Jak již bylo v úvodu práce zmíněno, výběru vhodné právní formy podnikání by měl každý potenciální podnikatel věnovat značnou míru pozornosti. Veškerý čas věnovaný důkladnému analyzování všech možných aspektů souvisejících s výběrem právní formy podnikání, by se měl podnikateli v budoucnu vrátit v podobě nižší administrativní náročnosti a především ušetřených finančních prostředků.

Podnikat jako fyzická osoba či jako osoba právnická? Podnikat jako OSVČ nebo jako společnost s ručením omezeným? To jsou nejčastější a zároveň nejzákladnější otázky, kterými se začínající podnikatel zabývá. Tato práce by měla usnadnit těmto podnikatelům odpověď právě na tyto otázky.

V jednotlivých částech diplomové práce byly postupně zhodnoceny a porovnány základní aspekty u vybraných právních forem podnikání s tím, že nejvíce prostoru bylo věnováno zdanění příjmů, tímto bylo dosaženo předem stanoveného cíle práce.

Jako jeden z prvních aspektů, který byl v práci porovnáván, byla administrativní náročnost zahájení podnikatelské činnosti. Z poznatků obsažených v práci jednoznačně vyplývá, že počátek podnikání je u OSVČ administrativně podstatně méně náročný než je tomu u s.r.o. Pro zahájení podnikání OSVČ stačí pouze získat oprávnění k vybrané činnosti a následně se zaregistrovat ke správním úřadům. Oproti tomu proces založení s.r.o. je značně komplikovanější, je nutné sepsat společenskou smlouvu nebo zakladatelskou listinu, získat živnostenské či jiné oprávnění, splatit příslušnou část základního kapitálu, podat návrh na zápis do obchodního rejstříku.

V čem se naopak obě porovnávané právní formy podnikání shodují je nízká kapitálová náročnost. OSVČ nemusí povinně vytvářet základní kapitál. U s.r.o. není minimální výše základního kapitálu v zákoně upravena a vyplývá tak pouze z minimální výše vkladu společníka, která v současné době činí pouze 1 Kč.

Jako jedna ze záporných charakteristik OSVČ byla identifikována vysoká rizikovitost podnikání, neboť podnikatel v tomto případě musí ručit za závazky vyplývající z podnikatelské činnosti celým svým majetkem. Oproti tomu podnikání v rámci s.r.o. je z pohledu ručení méně rizikové, jelikož je rozsah ručení společníků omezený. Z hlediska organizační struktury musí být u s.r.o. ze zákona povinně zřízeny orgány jako jsou valná hro-

mada a statutární orgán, kdežto OSVČ žádné orgány zřizovat nemusí.

Další důležitý faktor vztahující se k výběru právní formy podnikání je, že OSVČ zpravidla vyvolává pochybnosti o zastupitelnosti a schopnosti plnit své závazky. Tato skutečnost obvykle vede k omezenému přístupu ke kapitálu resp. bankovním úvěrům a důležitou roli hraje také při uzavírání obchodních kontraktů. Společnosti s ručením omezeným se daleko lépe získávají cizí zdroje a navozují obchodní spolupráce.

Neméně důležitou rozdílností, která vyplývá z práce je, že prostřednictvím s.r.o. je možné v čase neustále budovat určitou hodnotu, kterou je možné jednoduše prodat nebo předat nějaké jiné osobě. V případě OSVČ toto neplatí.

Hlavním cílem diplomové práce bylo porovnat OSVČ a s.r.o. z hlediska zdanění příjmů. Na základě vytvořené komparace je možné konstatovat, že obě srovnávané právní formy podnikání se z tohoto hlediska od sebe poměrně výrazně odlišují a mají svá specifika.

OSVČ odvádí daň z příjmů fyzických osob, která má sazbu ve výši 15 %. Mimo to však musí také platit pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění. Na rozdíl od s.r.o. může OSVČ za určitých podmínek vést pouze daňovou evidenci místo účetnictví. Ve srovnání s účetnictvím je u daňové evidence výhodná zejména její nižší administrativní náročnost a menší požadavky na technické zabezpečení. OSVČ se také od s.r.o. odlišuje tím, že má možnost uplatňovat výdaje stanovené procentem z příjmů resp. paušální výdaje. Pomocí této metody může za určitých okolností ušetřit značné finanční prostředky a využít ji tak ve svůj prospěch. Pro OSVČ je další nespornou výhodou, že při výpočtu daně z příjmů fyzických osob může využít některých slev na dani, které se na s.r.o. nevztahují. Může se jednat například o slevu na poplatníka či manželku.

Pro s.r.o. je charakteristické, že zisk zdaňuje ve dvou stupních. Musí odvést daň z příjmů právnických osob, jenž má sazbu ve výši 19 %. Mimo to však musí být také zdaněn vyplacený podíl na zisku společníka srážkovou daní, jejíž sazba činí 15 %.

Skutečnost, že zisk s.r.o. je zdaňován ve dvou stupních, staví tuto právní formu podnikání do nevýhody oproti OSVČ. Obecně platí, že ve většině případech je výhodnější z pohledu zdanění příjmů podnikání OSVČ v porovnání se s.r.o. Můžeme se však setkat se situacemi, ve kterých by bylo vhodnější podnikat jako s.r.o. Zpravidla se jedná o situace vztahující se k podnikání, ve kterém se vyskytuje vysoká míra reinvestic. Při tomto typu podnikání je obvykle základ daně minimální, přesto však OSVČ musí stále odvádět pojistné na sociální za-

bezpečení a zdravotní pojištění alespoň v minimální výši. Výše uvedené poznatky byly v práci ověřeny a potvrzeny na modelových příkladech.

Jedním z hlavních účelů rekodifikace soukromého práva, které proběhlo v nedávné době, bylo zpřístupnit podnikání prostřednictvím s.r.o. širokému počtu obyvatel. S tím souvisela poměrně velká medializace legislativních změn, které nastaly v právní úpravě s.r.o. Ze závěrů vyplývajících z diplomové práce je možné usoudit, že v mnoha ohledech je stále výhodnější podnikat jako OSVČ.

Seznam použité literatury a pramenů

Monografie:

- [1] AULT, J. H. and B. J. ARNOLD. *Comparative income taxation: a structural analysis*. New York: Kluwer law international, 2004. 477 s. ISBN 10: 0735551952.
- [2] BAKEŠ, Milan. *Finanční právo*. 6. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. 519 s. ISBN 978-80-7400-440-7.
- [3] BĚHOUNEK, Pavel. *Společnost s ručením omezeným: řešení účetní a daňové problematiky včetně příkladů z praxe 2011/2012*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 359 s. ISBN 978-80-7263-659-4.
- [4] BRYCHTA, Ivan, Ivan MACHÁČEK a Ivana PILAŘOVÁ. *Daň z příjmů 2013*. 10. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. 584 s. ISBN 978-80-7357-995-1.
- [5] ČERNÁ, Stanislava a Stanislav PLÍVA. *Podnikatel a jeho právní vztahy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2013. 156 s. ISBN 978-80-87146-76-7.
- [6] ČERVINKA, Tomáš a Antonín DANĚK. *Zdravotní pojištění 2010: zaměstnavatelů, zaměstnanců, OSVČ*. 2. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. 151 s. ISBN 978-80-7263-577-1.
- [7] DUŠEK, Jiří. *Daně z příjmů 2013: přehledy, daňové a účetní tabulky*. 8. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. 228 s. ISBN 978-80-247-4641-8.
- [8] DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2015*. 12. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. 135 s. ISBN 978-80-247-5436-9.
- [9] DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 650 s. ISBN 978-80-7478-633-4.
- [10] DVOŘÁKOVÁ, Veronika. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2013/2014*. Praha: Linde Praha, 2013. 327 s. ISBN 978-80-7201-916-8.
- [11] JAROŠ, Tomáš. *Zdanění příjmů v roce 2011: komplexní průvodce*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 237 s. ISBN 978-80-247-3822-2.
- [12] JOSKOVÁ, Lucie a Pavel PRAVDA. *Zákon o obchodních korporacích s komentářem*. 1. vyd. Praha: Grada, 2014. 96 s. ISBN 978-80-247-4834-4.

- [13] KOZIEĽ, Michal. *Právní předpisy v podnikání*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2014. 99 s. ISBN 978-80-248-3606-5.
- [14] LASÁK, Jan. *Zákon o obchodních korporacích, obchodní zákoník: srovnávací texty*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. 357 s. ISBN 978-80-7357-346-1.
- [15] MACHÁČEK, Ivan. *Fyzické osoby a daň z příjmů 2012*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. 299 s. ISBN 978-80-7357-711-7.
- [16] MIRČEVSKÁ, Dalimila. *Kapitálové společnosti: daně, účetnictví, právo*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 207 s. ISBN 978-80-247-3000-4.
- [17] PILÁTOVÁ, Jana. *Daňová evidence 2013: komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ*. 9. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 351 s. ISBN 978-80-7263-772-0.
- [18] PRUDKÝ, Pavel a Milan LOŠŤÁK. *Jak vyplnit daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2012*. 20. vyd. Olomouc: ANAG, 2012. 367 s. ISBN 978-80-7263-789-8.
- [19] ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: podnikání podle Živnostenského zákona*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2007. 210 s. ISBN 978-80-251-1735-4.
- [20] TERRA, B and P. J. Wattel. *European tax law*. Frederick, MD: Aspen Publishers, 2005. 532 s. ISBN 90-411-2386-5.
- [21] TRNKOVÁ, Ludmila a Marta ŽENÍŠKOVÁ. *Pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných: podle právního stavu k 1.1.2007*. 11. vyd. Olomouc: ANAG, 2007. 167 s. ISBN 978-80-7263-390-6.
- [22] VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11. vyd. Praha: 1. VOX, 2012. 368 s. ISBN 978-80-87480-05-2.
- [23] VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 311 s. ISBN 978-80-247-2409-6.
- [24] VÍTEK, Bohumil a Bohumila SALACHOVÁ. *Právní prostředí podnikatele*. 1. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2014. 222 s. ISBN 978-80-7418-210-5.
- [25] ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Pojistné na sociální zabezpečení: zaměstnavatelů, zaměstnanců, OSVČ, dobrovolně důchodově pojištěných*. 5. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 157 s. ISBN 978-80-7263-757-7.

Právní předpisy:

- [26] Zákon č. 48 ze dne 7. března 1997 o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1997, částka 16, s. 1187-1264. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3007>.
- [27] Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012 občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 33, s. 1026-1368. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=6144>.
- [28] Zákon č. 90 ze dne 25. ledna 2012 o obchodních korporacích. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 34, s. 1370-1488. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=6145>.
- [29] Zákon č. 155 ze dne 30. června 1995 o důchodovém pojištění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 41, s. 1986-2011. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2852>.
- [30] Zákon č. 187 ze dne 14. března 2006 o nemocenském pojištění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 64, s. 2330-2392. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=4910>.
- [31] Zákon č. 280 ze dne 22. července 2009 daňový řád. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 87, s. 4038-4104. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5542>.
- [32] Zákon č. 455 ze dne 2. října 1991 o živnostenském podnikání. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 87, s. 2122-2160. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2499>.
- [33] Zákon č. 563 ze dne 12. prosince 1991 o účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 107, s. 2802-2810. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2519>.
- [34] Zákon č. 570 ze dne 17. prosince 1991 o živnostenských úřadech. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 109, s. 2851-2853. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2521>.
- [35] Zákon č. 586 ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů České re-*

publiky. 1992, částka 117, s. 3473-3491. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2640>.

[36] Zákon č. 589 ze dne 20. listopadu 1992 o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 118, s. 3521-3528. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2641>.

[37] Zákon č. 592 ze dne 20. listopadu 1992 o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 119, s. 3558-3565. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2642>.

Elektronické dokumenty a ostatní zdroje:

[38] *Databáze aktuálních daňových tiskopisů*. [online]. [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/danove-tiskopisy/databaze-aktualnich-danovych-tiskopisu>

[39] BUCHVALDEK, Jiří. *Společnost s ručením omezeným od 1.1.2014* [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: <http://www.hblaw.eu/cz/aktuality/49-spolecnost-s-rucenim-omezenym-od-1-1-2014.html>

[40] DĚRGEL, Martin. *Daňová evidence versus účetnictví OSVČ* [online]. [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d34991v44626-danova-evidence-versus-ucetnictvi-osvc/>

[41] HALDOVÁ, Kristýna. *Výběr právní formy podnikání malého podnikatele z hlediska účetních a daňových aspektů*. Brno, 2014. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Fakulta ekonomicko-správní, Katedra financí.

[42] KRUTILKOVÁ, Kateřina. *Osoba samostatně výdělečně činná versus společnost s ručením omezeným z hlediska daňového zatížení*. Brno, 2014. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Fakulta právnická, Katedra finančního práva a národního hospodářství.

[43] OTAVOVÁ, Milena. *Výběr vhodné právní formy podnikání (OSVČ a spol. s r. o.) s ohledem na daňovou zátěž* [online]. [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d35034v44669-vyber-vhodne-pravni-formy-podnikani-osvc-a-spol-s-r-o-s-ohledem-na/>

- [44] SEDLÁČKOVÁ, Jana. *Založení společnosti s ručením omezeným podle nové právní úpravy*. Brno, 2013. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta právnická, Katedra obchodního práva.
- [45] *Živnost, nebo eseróčko? Nové možnosti nevyváží staré nedostatky* [online]. [cit. 2015-04-02]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/zivnost-nebo-eserocko-nove-moznosti-nevyvazi-stare-nedostatky-49051.html>

Seznam zkratk

OSVČ Osoba samostatně výdělečně činná

s.r.o. Společnost s ručením omezeným

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. - autorský zákon, zejména § 35 - užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školního představení a užití díla školního a § 60 - školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava (dále je VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§35 odst. 3) ;
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 22. dubna 2015

Bc. František Dvořák

Seznam příloh

- Příloha č. 1: Přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2014
- Příloha č. 2: Přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2014 - příloha č. 1 (výpočet dílčího základu daně z příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti)
- Příloha č. 3: Přiznání k dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období 2014